

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenként kétszer, csütörtöken és vasárnap.

OMGE évi tagsági díj:

200 holdig	1/2 q buza egyenértéke
500 " "	1 " " "
1000 " "	2 " " "
2000 " "	3 " " "
3000 " "	4 " " "
ezen felül	5 " " "
Részvételárak, szövetkezetek, vállalatok	3 q buza egyenértéke
1 q buza egyenértéke januári flottánál	492 000 K.
Egyéb tagok részére évi tagdíj	4 aranykorona = 60,000 K.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesületi tanács felügyelete alatt
 Kiadásért felelős: **Szilassy Zoltán**
 az OMGE igazgatója
 Felelős szerkesztő: **Buday Barna**
 Társzerkesztő: **Rothmeyer Imre**
 Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: József 51-08

Idelalenes előfizetési ár az előfizetési díj utólagos kiegészítésének fenntartásával:

OMGE-tagoknak:		Előfizetőknél:	
Egy évre	200,000 K	Egy évre	320,000 K
Félévre	100,000 "	Félévre	160,000 "
Negyedévre	50,000 "	Negyedévre	50,000 "

Külföldre a fenti árak kétszerese
 Előfizetést csak napiári negyedévekre fogadunk el
 Kiadóhivatal: Budapest, IX., Ühöl-ut 25. Telef.: József 99-32

TARTALOM:

- Buzaár és buzavám.
- Szovjet-Oroszország elismerése.
- Aggasztó szervezkedések.
- Tarca. Magyaróvár. (Kerpely Béla.)
- Egynehány szó az újabb foszfattragványokról. (Kerpely Kálmán.)
- Bermentartás. (Szendy Lajos — D. H.)
- A szántógépek várható fejlődése. (Kucsi-Herliczka Ernő.)
- Levelszekreny.
- Könyvismertetés. (A kereskedelmi tárgyak történelme, gyártása és használata. — Tőzsgazdasági tanácsadó, pontyos tőzsgazdaságok részére.)
- Diaknyomór enyhítése.
- Vegyes közlemények.
- Tőzsgazd. kereskedelem.
- Szerkesztői üzenetek.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEI.

Meghívó

a **XXXIV. tenyészállatkiallítás és vásár** összes bíráló-bizottságainak

1925. január hó 27-én, kedden délelőtt 11 órakor az OMGE tanácstermében (Budapest, IX., Köztelek-u. 8.)

tartandó gyűlésére.

Tárgy:

Wellmann Oszkár dr. indítványa a bírálat tökéletesebbé tétele tárgyában.

Budapest, 1925. január hó 21.

Jeszenszky Pál s. k. a bíráló-bizottság elnöke.

Meghívó

az **Országos Magyar Gazdasági Egyesület állattenyésztési és állategészségügyi szakosztályának**

1925. évi január hó 27-én, kedden, délután 5 órakor az egyesület székháza tanácstermében (Budapest, IX., Köztelek-u. 8. sz.) tartandó gyűlésére.

Tárgyak:

1. A szakosztály újalakulása.
2. Bizottságok választása.
3. A kiküldött albizottság jelentése az új állatorvosi díjszabás tárgyában.
4. Rendelet az olajpogácsák forgalmának szabályozása tárgyában.
5. A külügyminisztérium és a földművelésügyi minisztérium leiratai a tenyészállatkivitel tárgyában.
6. Állattenyésztésünk helyzete és a vámvédelem. (Előadó: Konkoly Thege Sándor dr. titkár.)

Budapest, 1925. január hó 20-án.

Somssich László gróf s. k. elnök.

Meghívó

az **Országos Magyar Gazdasági Egyesület lótenyésztési bizottságának**

1925. évi január hó 28-án, szerdán, délután 5 órakor az egyesület székháza tanácstermében (Budapest, IX., Köztelek-u. 8. sz.) tartandó gyűlésére.

Tárgyak:

1. A bizottság újalakulása.
2. A földművelésügyi minisztérium által véleményadás végett megküldött törvényjavaslat tervezet a tenyésztési igazolvánnyal el nem látott ménék megadóztatásáról.

(Előadó: Konkoly Thege Sándor dr. titkár.)

Budapest, 1925. január hó 20.

Dóry Hugó s. k. szakosztályi elnök.

Meghívó

az **Országos Magyar Gazdasági Egyesület műszaki bizottságának**

február hó 3-án (kedden) délután 4 órakor a „Köztelek” tanácstermében (Budapest, IX., Köztelek-u. 8. I. em.) tartandó ülésére.

Tárgyak:

1. A szántógépbemutató előkészítése. (Előadó: Rothmeyer Imre titkár.)
2. A motoros talajművelés időszerű problémái. (Előadó: Thamm István gépészmérnök, műegyetemi adjunktus.)

Budapest, 1925. évi január hó 20-án.

Szabó Gusztáv s. k. a bizottság elnöke.

Egyről-másról.

Buzaár és buzavám.

Egy idő óta a sajtóban és a nyilvánosság előtt általában a buza áremelkedése a leggyakoribb beszéd-tárgy. A 600,000 koronás buzaárát mint a kenyérdrágaság előidézőjét emlegetik s alig hogy nagy nehezen sikerült a gazdasági szabadforgalmat kivívunk, már ismét olyan tervekkel és követelésekkel állnak bizottságok és bizottságok elő, hogy a gabona áralakulását a buzaárak megemelésével kellene szabályozni. A buzaárak emelkedése csak kisebb részben különleges magyar, magyarországi buza ára a rendkívül gyenge aratás s még inkább a fokozott csaldást okozott cséplési eredmények ismeretessé válása után állandóan emelkedett, azt a kivételesen rossz 1924. évi terméseredmények s az új őszi vetések állása önmagukban véve is érthetővé teszik. Az adott helyzet kiaknázására a gabonatorzsdén kifejlett hausse-mozgalom persze csak fokozza az áremelkedést. De nemcsak minálunk volt kivételesen rossz az 1924. évi

buzatermés, hanem világszerte gyenge vagy éppen rossz termésről szólnak a beszámolók. A legfőbb kivételi országokban az 1923. évi kivételesen jó terméshez képest olyan lényeges visszaesés mutatkozik, amelynek még akkor is az árak emelkedéséhez kellene vezetnie, ha másfelől a behozatali államok fogyasztási szükséglete nem emelkedett volna. Tényleg azonban a gazdasági viszonyok s a valuta javulása a legfontosabb lisztpiacokon fokozta a keresletet, aminek a megcsökkenő kínálat mellett szintén áremelő hatása van.

A buzaárak alakulása tekintetében különben is mindig Amerika szokta az iramot vezetni. Eppen úgy, mint ahogy a tengerentúli verseny idézett fel már nem egyszer katasztrofális gabonaárreséseket, ezuttal kivételesen éppen az amerikai spekuláció hajtotta és hajtja fel a buzaárakat. Ezt főként az a körülmény tette Amerikára nézve lehetővé, hogy a megelőző, kivételesen jó termésű esztendőből az amerikai gazdák kezén jelentékeny gabonakészletek maradtak, amelyeket az amerikai farmernek nem voltak kénytelenek veszteséggel eladni, minthogy az állam rendkívüli hitellel segítségükre sietett. A konjunktúra kedvezőre fordulával, amidőn a behozatali államok a múlt évben erősen keresni kezdtek a kenyérmagvakat, Amerikában egyes hatalmas tőkeérdekeltségek nagy készleteket gyűjtöttek össze, amelyeket most igen kedvező körülmények között értékesíthetnek és bocsáthatnak fokozatosan piacra. A későn arató déli félgömbi országok, így különösen Argentína kedvezőtlen terméseredménye pedig még jobban megszilárdította a buzaárak alakulását.

Nálunk ugy irnak és beszélnek a 600,000 koronás buzaárrol, mint a gazdák uzsorájáról. Lássuk, hogy ezzel szemben a valóságban miként fest a helyzet? Először is megállapítható, hogy a gazdának a buzaárak emelkedésében legkevesebb része van, mert a mezőgazdaság körében, mint a viszonyok ismerete alapján nyugodtan állíthatjuk, egyáltalában nem lehet gabonavisszatartásról beszélni. Sőt ellenkezőleg, a gazdaközönség, amennyiben egyáltalában termelt fölös gabonája, a szokottnál is nagyobb mértékben kényszerült azt piacra vinni, részben, hogy összetörölő kösterheit, másrészt, hogy — hitel hiányában — forgótőkeszükségletét fedezhesse. Ezenkívül nagyszámmal tudunk az országban olyan gazdaságokat, amelyek vetőmagon kívül még konvenciószükségletük egy részének fedezése céljából is buzavásárlásra szorultak s ugy ezekre, mint általában a munkabéreket és különféle szerződéses kötelezettségeket buzaértékben fizető gazdákra nézve a buzaárak fokozódó emelkedése csak növekvő terhet jelent. A terményáraknak a gazdasági év folyamán előálló 100 százalékos emelkedése, aminőt aratás óta a buzánál látunk, egyáltalában nem gazdaérdek, mert ennek a termelési költségekre és az általános árszintre való kihatását legjobban a gazda érzi meg, az időközi áremelkedés hasznát ellenben tulajdoni részben már a második vagy harmadik kéz fölözi le. A mezőgazdaság érdekeinek sokkal inkább megfelelő lenne a termelési költségekhez alkalmazkodó és méltányos hasznot biztosító, de lehetőleg állandó s nem ide-oda szökkenő terményárak, mert a gazda

Aki bőtermő gazdasági növényre

izletes tápértékű főzelékre és

dus szépségű virágra

akar szert tenni, az szerezz be magszükségletét
a Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete vetőmagosztályánál
 Budapest, V., Alkotmány-utca 29. szám

nem spekulálni, hanem termelni akar és becsületet munkája gyümölcsét szeretné élvezni. Az Amerika irányította buzaárhajszának tehát sem előidézője, sem haszonélvezője gyanánt nem lehet a magyar gazdát jóhiszeműleg odaállítani.

A 600.000 K.-s buzaár kétségkívül elérte, sőt meg is haladja az exportparitást, vagyis a belőle örölt lisztet — szorosan számítva — már nem lehet használni külföldön értékesíteni. Amde még a mostani buzaár is távol van az importparitástól, vagyis attól a foktól, amelyen már kifizetődnek tengerentúli búzát hozni, amelyen a belső piacra értékesíteni. Eppen azért annak a tervnek, amely a 6-30 aranykoronás buzavám felfüggesztésével kíváná a buza áralakulását befolyásolni, gyakorlatilag kevés hatása lehetne. Visszont elvi szempontból nagyon súlyos lépést jelent, mert a vámtmentes huszbehozatal után ismét egy másik, legfontosabb mezőgazdasági termékünk amugy is mérsékelt vámvédelméttől mentesül, amikor a belső piaci versenyképességét ellátását nem mondhatjuk veszélyeztetettnek s amidőn ugyancsak elsőrendű szükségleteket fedező ipari cikkek vámjának felfüggesztéséről szó sem esik. Holott azoknál a vámnak igenis megvan az áremelő hatása, míg a buzáknál ez alig érvényesül, mert hiszen tényleges behozatali szükséglet s ezt lehetővé tevő áralakulás nincsen.

Azt sem szabad egyébként a buza áralakulásánál figyelmen kívül hagyni, hogy a buza és egyéb termények ára között mindig bizonyos, többé-kevésbé állandó viszonylat volt. Így például a múltévi rossz buzatermés mellett a közepes kukoricatermésünk volt, mégis a buza és kukorica ára a békebeli arányt mutatja fel, ami amellet szól, hogy a buza áralakulása, tekintettel a tavalyi rossz terméseredményre, nem is mondható abnormisnak. A békebeli arányokkal való egybevetés pedig azért nem ad helyes mértéket, mert hiszen az arány értékében is mintegy 40-50%-os eltérés mutatkozik, tehát a békebeli 20 aranykorona 28-30 mai aranykoronának felel meg.

Azokra a kalandos tervekre, amelyek a buzaárak hatósági szabályozására vonatkoznak, nem is kívánunk szót vesztegetni, mert ezekért a határzárszabási próbálkozásokért a magyar mezőgazdaság közel egy évtizeden át már amugy is túlszokott sok leckepezt fizetett. Ami pedig a buzavám felfüggesztését illeti, a fentebb kifejtettek alapján s az iparral való egyenlő elbánás elvénél fogva ezt a rendszabályt feltétlenül egyoldalúnak kell minősítenünk. Ha azonban a kormány szociális érdekből átmenetileg megnyugtató hatást vár tőle, a magyar mezőgazdaság — éppen és kizárólag csakis ebből az indokból — bele tudna az ilyen ideiglenes, az új termésre át nem terjedő intézkedésbe is valahogyan törődni, de leve elhárít magától minden felelősséget azokért a következményekért, amelyek-

kel a vámvédelem öletszerű áttörése a termelésre járhat s amelyeket általános mezőgazdasági érdekből mindenképpen el kellene kerülni!

Szovjet-Oroszország elismerése.

A Szovjet-Oroszországgal való diplomáciai viszonyunk felvételének kérdésében Hadik János gróf alábbi nyilatkozatot tette, amely gazdasági és szociális vonatkozásainál fogva a „Köztelek“ olvasóinak is teljes figyelemre tarthat számot:

Megdöbbenéssel olvastam a miniszterelnök úr nyilatkozatát Szovjet-Oroszország elismeréséről. Kénytelen vagyok megállapítani, hogy mindazok az érvek, melyekkel a miniszterelnök az orosz szovjettal való diplomáciai viszonyunk felvételét és bizonyos kereskedelmi megállapodások létesítésének szükségét bizonyítani igyekszik: ellenkezőleg éppen amellet szól, *miért nem indokolt a viszonylat felvétele Magyarországra.*

Kétségtelen ugyanis, hogy a nagyhatalmak első sorban régi követeléseik érvényesítése reményében veszik fel Szovjet-Oroszországgal a diplomáciai viszonyt, Anglia ezenkívül még azért is, hogy világ-gazdasági koncepcióját kiszélesítse: de nem azért, mintha tudatára ébredt volna annak, hogy Európa rekonstrukciója, illetve konszolidációja csak úgy volna lehetséges, ha ebbe a mai Oroszországot is bevonják.

Világosan észlelhető, hogy a nyugati országok közvéleményét e diplomáciai viszonylatok felvételénél a *politikai következmények nyugtalanítják*, eltekintve attól, hogy a *követelések érvényesítését Szovjet-Oroszország gazdasági rendszere mellett illuzóriusnak tartják.*

És mert így áll a kérdés a nyugtalan amerikai és európai közvélemény előtt, vajon *miféle rejtélyes okok* készíthetnek éppen Magyarországot Szovjet-Oroszország elismerésére?

Maga a miniszterelnök is beismeri, hogy jelentékeny gazdasági előnyöket e kereskedelmi megállapodásoktól nem várhat Magyarország, mivel „ma még nincs nagy jelentősége az orosz piacnak“.

Nem is lehet orosz részről gazdasági előnyt várnunk mindaddig, *amíg az egyéni tulajdon ellen harcoló kommunizmus exponenciális felétele a megállapodásokért.* Olyan exponensekkel szemben, kikről a miniszterelnök már eleve kénytelen kijelenteni, hogy kereskedelmi szervezeteik működéséről tájékozódni nem lehet, mert „ha sikereik voltak, ezt nem fogják elárulni, ha pedig nem voltak sikerei, ezt letagadják“, *milyen csodátevő irással tudja a megállapodások betartását biztosítani.* Ha tehát gazdasági előnyt az orosz megállapodásokkal nem biztosíthat Magyarország részére a kormány — *politikai oldalról kell mérlegelnem diplomáciánk szándékait.* Itt pedig akár a bevallott, akár a be nem vallott célokat veszem figye-

lembe — sajnos — diplomáciánk naivitását és tájékozatlanságát vagyok kénytelen megállapítani. Naivitás volna azt remélni, hogy Szovjet-Oroszország a magyar kisebbségek védelmében eredményeket érhesen el.

A *külföldi propaganda-börzéken legtöbb ügynökkel és a legügyesebbekkel a szovjet dolgozik.* Csak az nem látja ezt, akit Isten vakussággal vert meg, avagy ki nem akarja meglátni azt, aminek látása nyugtalanító. Ha Magyarország politikai vezetésében döntésképes illetékes alkotmányos tényezőit a szovjetpropaganda céljairól és mibenlétéről diplomataink nem tájékoztatták volna eléggé híven, szabadon nekem őket arról informálnom, hogy a szovjetüggyel kapcsolatosabb itókártyájukként készülnek kijátszani azt, hogy: *a bolszevista uralommal megsanyargatott Magyarország elismerése a szovjetrendszer helyességét és fejlődésképeségét bizonyítja.*

Mert itt annak az országnak elismeréséről van szó, melynek individualista gazdasági rendszerét a kommunizálással el akarták pusztítani.

Ez az egyedüli célja Szovjet-Oroszországnak. Senki sem hitetheti el velünk, hogy a mai Oroszországot Magyarországgal való megeregyezésre más hatalmi vagy gazdasági érdekek indíthassák.

„Belpolitikai szempontból, — mondja a miniszterelnök — „nem jelenthet túlzott veszélyt a létesítendő orosz-magyar viszonylat“, mivel hogy „a kommunizmustól gyógyultnak mondható Magyarország“, de azért hozzáfűzi e megállapításához, hogy „a veszélyt nem szabad lekicsinyelni és vele állandóan foglalkozni kell“.

Itt mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy a szovjetpropaganda igazi veszedelme nem a dobpergető, vörös-zászlós felvonulásokban, nem a kommunizmus nyílt hirdetésében rejlik. Az a szovjetpropaganda veszélyes, amely a *gazdasági élet nehézségei által sugított elégedetlenség és elkeseredett elemek felhasználásával* igyekszik az állami és társadalmi rendet megbontani.

Szanasági akcióknak is egy gazdasági rend alapörvényén nyugszik. Ha a gazdasági rend egy vele homlokegyenes ellentétes gazdasági rendszer propagandájával megzavarattik, az egész szándék felborulhat.

Kérdem, tud-e a kormány e veszélyek ellenében hatékony és sikeres ellenőrzésről gondoskodni? És merre-e a felelősséget vállalni mindazokért a beláthatatlanul súlyos következményekért, ha az ellenőrzések kudarcot vallanak, mérlegelik-e az alkotmányos tényezőket azokat a *tömeghatásokat*, melyeket az orosz szovjettal való viszonylat felvétele kiválthat. A *tömegekben a rejtélyes dolgok mindig a fogalmak összezavarására vezethetnek.*

Az ilyen összezavarásokból szoktak támadni a szociális rázkódásokat és nyomában forradalmak. Minden okoskodás meddő marad a kétségbeesés, a kétségbeesés szemében, hogy Szovjet-Oroszország el-

TÁRCA.

Magyaróvár.*

... Óvár! Te kedves, kicsi, öreg bugerváros. Szeretettel gondolok rád mindenkoron vissza, úgy ahogy ismertelek: primitívnek, naivnak, de nagynak tudós professzoraid révén és nagynak gazdaszifaid szeretetében.

Sok borsot törtünk az orrod alá, igaz. Néha prüsszögtél is egy kicsit, de ez csak amolyan haptic volt, muló, mint mikor városbírád szeptembert szippantott büntetés szelencéjéből, azután megint minden rendben volt és kedvedre ölelted duhaj gazdasziferekeidet, akik nélkül élni sem tudtál volna.

Szerelmes gyermekeid után élt polgárságod zöme: minden vén házban — melyeket mi palóknak nagyítottunk el — voltak kiadó szobák és minden kiadó szobában gazdaszifok laktak; suszter, szabó, trafik, fűszeres, gazdaszif szállítója volt, na és az üveges... az üveges, az egyenesen gazdaszif ember lett, az öreg Maninger bácsi, gazdaszifaid maudós dáridói folytán; vendéglőd, kávéházaid, cukrászdák gazdaszifanyák voltak reggeltől-reggelig. És milyen speciálisan voltak berendezkedve ezek a te füstös gazdaszifanyáid: hitelle. Ma már szinte hihetetlenül hangzik, hogy nálad azt a gazdaszifvendéget nézte le a pincér, aki kézpénzzel fizetett és csak az volt előtte az urjáki aufschreibere fogyasztott. Ilyen fordított világ járta tenálad. Minden törzsvendégnek volt a törzskávéházában egy főkönyvi lapja, azon a tartozik-követel helyett persze csak követel — már mint a kávé — és ezt a „követelt“, pont minden hó elsején ki egyenlített minden gazdaszif, úgy hogy másodikán egy krajcárja sem volt már a havi gázsiból, de nem is kellett, mert ez az áldásos rendszer volt bevezetve a trafiknál, suszter, szabó és egyéb céhbeli mesterembereknél is. Nagyszerű szisztéma és egyedülálló tán az egész világon, mire méltán lehetsz büszke öreg Óvár! Te ismerted faidat, megbízta bennük, tudtad, hogy őrimeberek. És mikor egyszer megkérdeztem egyik bennszülöttemet, hogy hát mondja, nem fizetnek rá erre a korlátlan hitelezésre, így felelt:

— Soh'se félünk mi, uram! Így van ez már minálunk, mióta Óvár, Óvár és a gazdaszifurak pontos fizetők. Néha, nem mondom, akadott egy, hogy egy-egy gyengében eleresztett urfi nem tudta idejére leróni tartozását, de ez azután megküldte a pénzt, ha mindjárt havi rátáiban is, mihelyt valamely uradalomnál állásba került. Vagy előfordult olyan eset is, hogy öt-tíz éves találkozózn szakállas, bajszos ur szólított meg:

*) Mutatvány Kerpely Béia: „A régi jó gazdaszif világból“ című most megjelent könyvéből.

— Gyula, mennyivel is tartozom magának?
Ránéztem, nem ismertem, nem emlékeztem rá.
— X. Y. intéző vagyok. Tudja, ezelőtt tiz évvel...
— És kamatosztól, duplán, triplán fizette ki régi cekkjét.
A gazdaszifbeszéllet nem hagyja károsodni a jó óváriakat.
Éz voltál te, jó öreg Óvár, gazdaszifok Mekkája.

... Megérkeztem Óvárra, büszkén, hogy most már igazán gazdaszif vagyok és...

Emlékszem... Első óra a jó Nagyságos urnál. Ezen a néven becézte az óvári gazdaszif generációiról-generációra világhíres professzorát, Linhartot, a nagy botanikust. Volt még egy másik beceneve is: gombakirály.

Az elsőévesek — balekok — tanterme a régi akadémián olyan lépeszözetesen emelkedő volt, mint aminők a fizikatermek, hogy az utolsó padban ülők éppoly jól láthattak a katedrara és hallhatták az előadó tanárt, akár az első sorokban stréberkedők. A bejárat és mögött a pademelet mögött volt, úgy hogy a katedrarról nem lehetett a ki-bejövőket látni (ami különösen váratlan katalógus-olvasásokkor volt felette üdvös, mert észrevétlen lehetett belépőzn az utolsó pillanatban is).

A padsorok zsufolásig tömve első órán... Ezen a balekok, roppant kíváncsiak voltunk a jó Nagyságos urra, aki jószágos mosollyal körszakállas kerek arcán... Magyarán a növénykertben gazdaszif fontosságáról... erre csak csapkodni kezdik a kozákok (másodévesek) a teremajtót.

— Na, mi azs, mi azs?! — figyelt fel a jó Nagyságos ur, aki kissé selypítve beszélt. — Ki azs a sentelen?!

— Valami kozák, jó nagyságos ur! — harsogtak kórusban.

— Dobják ki azst a sentelen gazsember kozsákok!

Hatalmas ajtócsapkosás, ajtódongotés: bumm, bumm.

— Kidobtuk már, jó nagyságos ur!

— Na, jól van — és nyugodtan folytatta előadását a penészgombák szépségeiről.

Mint említettem, az elsőévesek tanterme ideális berendezésű volt a mi számunkra, váratlan katalógusolvasások esetére. Volt egy drága cimboránk: B. Anti, a „turi fattyu“, ahogy ő magamagát is nevezte. Koránkeölt, vagy néha későnfelkyó — gyakrabban ez utóbbi —, de reggel nyolc órára majd mindennap fent állt az akadémián és volt egy kerék-párja. Ez a masina megfizethetetlenül bizonyult. Ha valamelyik tanár katalógust kezdett olvasni, ő mint B. betűs, amint elhangzott a neve és elköltözte a jelent — kiosont a tereméből, felkapott az aulában mindig készenléltben álló kétkerekű papírjára és mint egy örült köszörős száguldott először a közeli Preussberger-kávéháza és beordította az ajtón:

— Kati!

Azután tovább nyargalt a Központi kávéházhöz:

— Kati! — (ami annyit jelentett: katalógus).

Az akadémiához vezető út ilyenkor úgy festett, mintha tulsúlyban levő ellenség üldözne hadainkat: csupa vágató gazdaszif. És a tanterem egy-két perc alatt megtelt. Némelyik név viselője alig tudta kiszuszogni a jelent, annyira ki volt fulladva a futástól. A derek turi fattyu pedig, mint aki jól végezte a dolgát, hazakarikázott, lefeküdt és eldnt estig.

Volt egy maxink, a Sch. Jani — maxinak hívtuk a fiatal tanárségedeiket —, aki tanárja, a kémiai tanár minden óráján ott állt a katedrán, keresztbe font karokkal és úgy tett, mintha szörnyen érdekelné gazdaszif tudományos fejtegetése az aranyról. Erre meg éppen azért haragudtunk, hogy soha sem olvasott katalógust. Olyan bámulatos memóriája volt, hogy egyszeri látásra ismert minden hallgatót és egész órán a padsorokat vizsgálta. Ora végeztével tudta, ki volt jelen, ki tündöklött távolhatéval és bejegyezte az abszenciákat.

— Na, megállj Maxi! Ezért a sunyiságért bosszút állunk!

— határozta el egy este a haditanács a Preussberger-kávéházban.

És egyik este összejöttünk, vagy hatan cimborák T. Józsi lakásán, aki szemben lakott a mi kémiai maxinkkal. Az volt a terv, hogy mivel mindig első óra reggeli nyolckor a kénia, beragasztjuk Sch. Maxi ablakát fekete cukorpapírral, hadd higgye, hogy reggel, mikor felébred és felengedi a rollót — még mindig éjjel van és aludjék tovább bekével.

Ketten pontos méreteket vettünk éjjel az ablaktábláról, azután T. Józsi lakásán kiszabtuk a fekete, erős cukorpapírt, becsirizeltük és nesztelen, lábujjhegyen visszaosontunk az ablak alá. Éjjel után volt, az utcan máltyés esend, csak a Központi kávéházból hallatszott cigánymuzsika, nótaszó, vagy valamerről hallatszott cigánymuzsika, szakák e megszokott kiserőzeneje. Egy-kettőre elkészültünk: az ablaktáblák be voltak ragasztva átláthatatlan fekete papírral. Nyugodtan, karofogva mentünk azután spriccerezni a Központiba.

Reggel nyolc órára zsufolta volt a tanterem, nem hiányzott egyetlen balek sem. Mindenki avizálva volt: ott lenni a kémia-órán! És mindenki leste, vajjon elaludt-e Sch. Maxi a sötét, fekete papiros leple alatt?

A tanár bejön, komolyan — egyedül. (Halk moraj és röhögés a markokba.)

— Sikertült! — csiptem meg a pad alatt a szomszédomat. — Azt hiszi, éjjel van még!

Ugy félóra múlva állított be Sch. Maxi kipirultan, líhegre, a nyakkendője félreacsusva. Látszott rajta, hogy nem mosdott, nem reggelizett, most ugrott ki az ágyból. És hiába meresztelte a teit padsorokra haragított villogó szemét: mindenki jelen volt és gunyosoly játszadozott az ajkak körül. Egy abszint sem jegyezhetett fel ezuttal, dühében.

ismeréséből
országára
A közele
lat létesítés
jövőjének s

A „Köz
agraszió
törvis
munkások
hirtokosoz
és az oszt
feltűnő ver
getlen Fül
Szövetségn
„Magyar U
sultnak ism
kifogásokn
demagóg j
és kulturál
dalmi testü
rszreveté
ban és egy
ságokat tett
aki erről a
zett meg, n
nem kenyer
mit sem vá
Most egy
Géza tesz n
desben. A fe
tisztelő me
hogy felelő
adó munká
is és az esz
denkori esz
fordult azok
éket akarta
A tovább
üzemek nem
ben akár a
biztosítási
vételeit így
„A „grófo
sem a földr
lyok gördíté
és megtartó
már törvény
ezen a vivi
szünjék meg
között, mer
pont akkor
kon, midőn
fordult elő
magyar par
nizmus, ma
van az izgat
reformarszú
reformot po
denki, amel
tehat a föld
fel, ez ellen
a haza mind
tiltakoznia
hogy egyes
csoljanak, hi
törvény.“

Még egy
számolunk b
sület körirat
„Egyesület
falvaiban me
lyel a mi józ
kánépünet
békés, nyug
lenségbe, elé
vékek gócpo
Ugy a föld
és munkástón

Fajtisz
Telefon
MA
Telefon
Gaz
ZS

ismeréséből csak a szövjet hozhat hasznót, Magyarországra ez a viszonylat csak veszedelmet hozhat.

A közvéleménynek egységesen kell tiltakoznia e viszonylat létesítése ellen. E tiltakozás sikere dönti el nemzetünk jövőjének sorsát.

Aggasztó szervezkedések.

A „Köztelek“ legutóbb már rámutatott arra az aggasztó jelenségre, hogy a falvakban erős agitatórius munka folyik, melynek az a célja, hogy a munkásokat és a törpebirtokosokat szembeállítva a birtokososztállyal, megszerveze a bizalmatlanság és az osztályharc jegyében. Megállapítottuk, hogy feltűnő verbuválást végeznek az ugynevezett Független Földműves Szövetség ügynökei. Ennek a Szövetségnek pedig Drózdly Győző képviselő, a „Magyar Ugar“ szerkesztője az ügyvezetője. Jogosultnak ismertük el a földmunkások szervezkedését, kifogásunk volt azonban az ellen, hogy a földreform demagóg jelszavával üzhető izgatásokra, gazdasági és kulturális célok szolgálatára engedélyezett társadalmi testületet használjanak fel.

rszervezteleinkre Drózdly Győző a „Magyar Ugar“ban és egy reggeli lapban hosszú lélekzetű gorombaságokat tett közzé lapunk felelős szerkesztője ellen, aki erről a „Köztelek“ben egyáltalán nem emlékezett meg, mert a személyeskedés a „Köztelek“nek nem kenyere, tárgyi szempontból pedig a támadás mit sem változtatott a felfogásunkon.

Most egyik kiváló munkatársunk: alsóőri Farkas Géza tesz néhány kemény megjegyzést ebben a kérdésben. A felelős szerkesztőnek illető és fölötte megtisztelő megállapításából csak annyit iktatunk ide, hogy felelős szerkesztőnk évek hosszú sora óta odadó munkása a kiszagadók számára írott lapoknak is és az egységes gazdafront kialakítása volt mindenkor eszménye, minélfogva következetesen szembe fordult azokkal, akik a kis- és a nagygazdák közé éket akartak verni.

A továbbiakban Farkas Géza a mezőgazdasági üzemek nemzetgazdasági szerepére mutat rá, amelyben akár a közlélményezés, akár a munkáskeresetek biztosítása szempontjából egyelőre pótolhatatlan. Észrevételeit így fejezi be:

„A „grófoknak“, a latifundiumosoknak nem céljuk sem a földreform megújítása, sem utjába akadályok gördítése, mert a nagybirtokosok törvénytisztelő és megtartó emberek — már pedig a földreform már törvény —, hanem igenis azt akarják, hogy ezen a viviszekción essenek túl minél hamarabb, szíjnjék meg a gyűlölködés a falu népe és a földesur között, mert nem véletlenül, hogy megyénkben pont akkor történtek gyújtogatások a nagybirtokokon, midőn a földreform odaért; ezelőtt ilyen nem fordult elő soha. Mig Kun Béla idejében éppen a magyar paraszt ellenállásán tört meg a kommunizmus, ma bizony egyes vidékeken elég kommunista van az izgatók befolyása révén. Az egészséges földreformra szükség van, de hogy úgy, mint nálunk, a földreformot politikai vesszőparipának tekintse mindenki, amelyen a mandátumukat biztosítják, hogy tehát a földreform politikai célokra használassék fel, ez ellen tiltakoznak nemcsak a birtokosok, hanem a haza minden józanul gondolkodó polgárának is tiltakoznia és küzdenie kell. Amitás is van abban, hogy egyesek a földreformból politikai tőkét kovácsoljanak, hiszen a földet nem ők osztják, hanem a törvény.“

Még egy másik igen komoly figyelmeztetéssel számolunk be, ez a Zalavármegyei Gazdasági Egyesület körirata, amelynek szövege a következő: „Egyesületünk aggodalommal látja a vármegyénk falvaiban meg-megjelenő agitátorok munkáját, amelylyel a mi józan, derék, becsületes földműves, munkásnépünket gazdasági szövetezés leple alatt eddigi békés, nyugodt, megelégedett otthonából a békétlenségbe, elégedetlenségbe és elérhetetlen törekvések gőpontjába kergeti.

Ugy a földbirtokososztálynak, mint a földműves- és munkástömegeknek immár elérni látszott megértő

harmoniját felbontó eme törekvések ellen a gazdaságnak s a tisztán gazdaságszolgálatból alakult testületeknek a legerélyesebb küzdelmet fel kell venni, hogy a konszolidációt zavaró eszmékkel, jelszavakkal, lehetetlen követelésekkel a falvak becsületes népét az osztályharcba bele ne vigyék.

A földműves- és munkásnépnek a gyári és iparosmunkások országos szövetezése mintájára való megszervezése és központi irányítása ellenkezik egyenesen a földműves- és munkásnép érdekeivel, mert a munkaalkalom és megélhetési viszonyok vármegyénként, sőt járásonként változó. Egyébként is kiütni a birtokososztály és földműves, munkásnép kezéből a szabad rendelkezés jogát, nem lehet nemzetgazdasági érdek. Mindkét osztály érdekét védi az a kétoldalú szerződés, mely a birtokos és földműves munkás között mindkét fél megelégedettségére köttetik. Ennek megbontása egyoldalulag és központi oktrojjal veszélyezteti egy a birtokos, mint a földműves munkásosztály érdekeit és csak békétlenséget, elégedetlenséget teremt.

Véleményünk szerint a földműves- és munkás-szövetezés csak akkor lehet eredményes, ha az a társadalmi békét, megértést és az osztályok közti ellentétek kiegyenlítését szolgálja. Erre pedig csak magából a gazdaságszolgálatból alakult testületek hivatottak, hogy ezt az agitációtól mentes szövetekezést a falvakban megteremtsék.

Kötelességet teljesítünk akkor, mikor a fentiekre az igen tisztelt Társegyesület, mint gazdaságszolgálat munkát hivatott egyesületének figyelmét felhívjuk azzal a kéressel, hogy a falvak népének helytelen megszervezése megakadályozása érdekében az ellenakciót megindítani sziveskedjék.

A zalai levél méltán felriaszthatja azokat, akik a társadalmi béke zavartalanossága fölött hivatottak örködni. Mert hogy ezek a megindult szervezkedések felforgató politikai irányzatok céljait szolgálják s hogy a szervezkedők léte a társadalmi viszályok felidézéséhez fűződik, erről ezen a helyen bővebben elmélkedni is felesleges. Hol azonban a védelem a demagógia izgató munkája ellen? A védelemnek két eszköze van. Egyik az, hogy a hatóságok jobban nézzenek körül s az osztályharc jellegű meginduló szervezkedéseket ne engedjék meg, ha még oly angyalian ártatlanok is a szervezkedő társaság papíros alapszabályai. Nem szabad eltűrni, hogy az egyesületi jog várába belecsémpésszék a politika trójai falovát. A másik pedig az, hogy a társadalomnak is jobban kell gondoznia a falut. Nevezetes feladat volna a gazdakörök kiépítése mindenütt, de ennek a szervező mozgalomnak országos megindítását ma már a kiszagadatok vezetőinek kellene kezükbe venniük, mert azzal tisztában lehetünk, hogy amint a nagybirtokosok próbálnak lépést tenni kisebb gazdaságszolgálat megszervezése érdekében, a bizalmatlanság és a vádak özönével fognak találkozni, vagy már a féltékenység miatt is minden jó szándékuk dugába dől. Az aggasztó szervezkedések a kiszagadók frontját támadják meg legközvetlenebbül, nem utasíthatják el tehát maguktól a védelmet, amely nélkülük amugy sem lehetne sikeres. Mi meg vagyunk győződve arról, hogy a mezőgazdasági érdekképviseleti testületek készséggel és önzetlenül megadják azt a segítséget a társadalmi béke védelme érdekében, ami a mai viszonyok között tőlük telhetik.

NÖVÉNYTERMESZTÉS

ÉS MÜTRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Gyárfás József.

Egynéhány szó az újabb foszfátrágyákról.

A nagy felfordulás előtti években gazdáink a foszforsavtartalmu mütrágyáknak két alakját ismer-

ték és használták, még pedig a szuperfoszfátot és a Thomas-salakot. E kettő között a különbséget is jól ismerték. Tudták jól, ha szuperfoszfátról van szó, akkor azzal vízben oldható, tehát a növények által könnyen és gyorsan felvehető foszforsavat (ugynevezett vízben oldékony foszforsavat); ha ellenben Thomas-salakról volt szó, akkor tiszta vízben nem oldható, hanem ugynevezett citromsavoldékonyoságu, a növények által nem oly gyorsan és könnyen felvehető, tehát lassabban ható foszforsavat vásároltak s vittek a talajba.

Utóbbit, vagyis a Thomas-salakot használták ott, ahol ez specialisan indokolva volt, például tőzeges földeken, vagy mélyen fekvő kotus földeken; vagy a lassabban ható foszforsavat is jól értékesítő, hosszú tenyészidejű és élő növényeknél, például lucernáknál, réteken stb. De azért a szuperfoszfát uralta a teret, gazdáink ezt vásárolták (és vásárolják) a legszívesebben, ezzel érték el általában véve legjobb eredményeket, ennek az alkalmazása mutatkozott rendszeresen legjövődelműzőbbnek. Igazolták ezt az évenként felhasznált nagy mennyiségek, mert a háberu előtti években, Nagy-Magyarországon évenként csaknem 2 1/2 millió métermazsa szuperfoszfátot használtak fel gazdáink, míg a Thomas-salak évi fogyasztása nem haladta meg a 180,000 métermazsát.

Ennek oka hazánk klimatikus, illetve időjárás viszonyaiban keresendő. A gyakori szárazság inkább kedvez a be-beálló futó esőkkel, a gyors oldékonyoságu s így a növények által könnyen felvehető foszforsavas trágya használatának, amit például Baross László kiváló gazdánk, a „Köztelek“ 1909. évi 75. számában oly szépen indokolt, következő tömör leirással:

„A száraz években attól féltém eleinte, hogy a szuperfoszfát nem fogja tudni érvényesíteni hatását, de a gyakorlat azt mutatta, hogy éppen ellenkezőleg, ekkor válnak ki legjobban a foszfátot táplálók. De első kellék ilyenkor, hogy a mütrágya ne közvetlen vetés előtt szórassék ki, hanem ha csak lehet, már az első szántás előtt és hogy legalább is 10 cm.-re kerüljön a földbe; itt az időközben feloldott foszfátot a talaj megköti és a kikelt növény mindjárt hasznát is látja és erőteljesebb fejlődésnek indulhat.“

„Az 1909. év tavaszán buzáink részben a hideg, részben a későbbben beállott szárazságban május végéig alig fejlődtek valamit, de amint június elején megjöttek az esők, ott, ahol kellő tápanyag állott rendelkezésükre, rohamos fejlődésnek indultak, a szuperfoszfát azonnal érvényesítette hatását, a buza a még rendelkezésre álló rövid idő alatt ki tudott jól kalászolni és ami a fő: szemfejlődése, ami legtöbb foszforsavat igényel, teljesen normális volt. Annak pedig, hogy a foszfát az érest siettetti, főleg most vettük nagy hasznát, mert a fellépő fekete rozsda ellenére, a szemek nem szorultak meg, holott ott, ahol szuperfoszfátot nem adtak, ez volt főoka a gyenge termésnek. Egyáltalán mióta állandóan szuperfoszfátot használók, szorult buzám még sohasem volt.“

A szuperfoszfát hatékonyságát, jelentékeny termés-fokozó hatását (kat. holdankint 150—300 kg. őszi buza), a buza érését gyorsító, a rozsda s szemszorulás veszedelmét csökkentő, a talajbaktériumok életét kedvezően befolyásoló tulajdonságát a magyar gazdák a gyakorlatból jól ismerik. De igazolták azt már amakidején az Országos M. Kir. Növénytermelési Kísérleti Állomásnak évek hosszú során át ország-szerte végzett kísérletei, Cserhádi, Gyárfás és másoknak alapos tanulmányai és közleményei. Hogy most mégis szóvá tettem, ennek oka, hogy az utóbbi években mindig több újabb és újabb foszfátrágyáról olvashatunk, melyeknek hivatása lenne, a szuperfoszfát gyártására kevésbé, vagy egyáltalán nem megfelelő — tehát csekélyebb értékű — nyers foszfátokat mütrágyázási célokra alkalmassá tenni.

Ezek az új mütrágyák alább említett nyersanyagokból, a szuperfoszfát gyártásától teljesen eltérő módon állítatnak elő, különböző, természetesen szá-

MAUTHNER ÖDÖN

Fennáll 51 év óta

MAGTERMELŐ ÉS MAGKERESKEDELMI R.-T.

Központ: VII., Rottenbiller-u. 33. BUDAPEST

Fióküzlet: IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz.

Legkiválóbb minőségű gazdasági magvak.

Fajtiszta, legmagasabb csiraképeségű konyhakerti és virágmagvak.

Legjobb gyártmányu kertészeti eszközök.

Telefon: József 40-83, 40-84

Diszesen kiállított új árjegyzék ingyen és bérmentve.

Sürgönycim: Magudvar

MAUTHNER ÖDÖN magkiviteli és behozatali R.-T.

Telefon: 172-89 és 192-66

BUDAPEST, V., BÁLVÁNY-UTCA 2.

Sürgönycim: Mauthnerexim

Gazdasági magvak, gabona, olajmagvak, hüvelyesek vétele és eladása.

ZSOLDOS magántanfolyam

Budapest, VII., Dohány-utca 84. Telefon: József 124-47

Előkészít polgári és középiskolai magánvizsgákra, érettségire vidékieket is. 1485

badalom tárgyát képező eljárásokkal, részint izzítással, részint savas anyagokkal való kezeléssel stb. Ezek közül felemlitem a rhenianfoszfátot, mint német, a tetrafoszfátot mint olasz, az ephofoszfátot mint angol, a reformfoszfátot mint osztrák, a neutralisfoszfátot mint cseh gyártmányt, melyeknek egyike-másika már nálunk is megjelent.

Eme új foszfátrágyák közös vonása, hogy nyersanyaguknak igen nehezen oldódó tricalciumfoszfátja vagy legalább is ennek egy része, a gyártással, a Thomas-salak foszforsavához hasonlóan citromsav oldékonyságúvá tétetett s így a növények számára hozzáférhetőbbé vált. Ezek az új foszfátrágyák tehát nem tartalmaznak vízben oldható foszforsavat, mint a szuperfoszfát, hanem csak citromsav oldékonyságú s így hatásuk is legjobb esetben csak a Thomas-salakkal lehet egyenrangú. Rendesen azonban még ezen is alul maradnak, amint ezt pl. a tetrafoszfát névze hazai kísérleteink is igazolták. Az osztrák reformfoszfáttal a kísérletek most vannak folyamatban s magam is résztveszek azok végrehajtásában. De a külföldi adatok szerint utóbbi új foszfátrágya, a szuperfoszfáttal szemben csak fele hatást fejtett ki. O. Dafert szerint, ha a szuperfoszfáttal elért terméshozadékot 100-nak vesszük, akkor a rhenianfoszfát hatása 62-nek, a reformfoszfáté 55-nek, a tetrafoszfáté 38-nak felelt meg.

Rövid fejtegetéseim célja volt gazdáinkat figyelmeztetni, mit várhatnak eme újabb s már nálunk is fejüket felítő foszfátrágyáktól és hogy rámutassak a szuperfoszfáttal szemben csekélyebb értékűre, szárazabb klímánk alatt hatékonyságuk bizonytalanabb voltára. Nézetem szerint lehelyesebb, ha gazdáink megmaradnak a már előtűk jól ismert műtrágyák mellett, a különböző jódonságokra vonatkozólag pedig várják meg az illetékes kísérleti intézmények s elsősorban az Országos Növénytermelési Kísérleti Allomás kísérleti eredményeit.

Budapest.

Kerpely Kálmán.

LÓTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Döhrmann Henrik.

Bérméntartás.*)

A földművelésügyi miniszter múlt év október 1-én 33.681/11-241.924. sz. alatt a ménteleparancsnokságoknak rendeletet adott ki, amelyben megállapítja, hogy az 1925. évben az állami bérmének után 280 aranykoronától 700 aranykoronáig, sőt egyes esetekben ezen felül is terjedő, évi bérösszeg szedendő be és ezzel szemben megengedi, hogy minden kanca után 1 mázsa zab fedezetési díj szedhető. Az évi bérösszeg tehát papirkoronában mintegy 5 és 17 millió között váltakozik, a mén minősége szerint. Miután ezt a horribilis bérösszeget a ménbérlok csak a legkülönlegesebb esetekben fogják tudni viselni, a ménbérlok 90%-a a méneket vissza fogja adni, amint hogy már itt az én környékemen tudomásom szerint mindenki vissza is jelentette a méneket. Hogy ez a dolog Csonka-Magyarország állapotára milyen újabb helyrehozhatatlan csapást jelent — azt a hozzáértő közönségnek igazán felesleges megvilágitanom. Akik nem a minisztériumi asztalok mellett ülnek, azok előtt nem titok, hogy a zugmének soha nem voltak úgy elszaporodva, mint ma és ezekkel nem egy mázsa zabért, hanem egy szakajtó kukoricaért szoktak fedeztetni és a mi jőzán magyar népünk eddig is igen szívesen fedeztetett ezen az utóbbi áron, hát még ezután, ha a fedezetésért egy mázsa zabot kell majd fizetnie.

*) Még november hó folyamán vettük ezt a figyelemre-méltó és azóta általánossá vált panaszt tartalmazó levelet, amelyet azonban sajnálatunkra a közgyűlés és a vele kapcsolatos egyéb gyűlések hivatalos anyagának, valamint a „Köztelek” karácsonyi és újévi számai részére beküldött gazdag és aktuális anyagának torlódása miatt mindezt nem volt módunkban megjelentetni.

Szerk.

De ez a rendelet azért is rövidlátó, mert a ménteleparancsnokságok a jelenleg náluk lévő kevésbé mént sem tudják apoltatni, mert nem kapnak megfelelő embert és az a számítás, hogy a méneket majd a községeknek fogják kiadni, szintén meg fog bukni, mert az ilyen módon való méntartást, amelyre egész biztosan nagy összeget kell ráfizetni, a mostani közterhek alatt roskadozó községek nem fogják vállalni.

Ezt a rendeletet feltétlenül sürgősen vissza kell vonni és azért voltam bátor a tek. Szerkesztőség figyelmét erre a rendeletre felhívni, hogy módjában legyen az OMGE-nek, vagy talán a lótenyésztési szakbizottságnak ezzel az ügyvel a legsürgősebben foglalkozni és a mezőgazdasági kamarákat is megkeresni, hogy járjanak sürgősen közbe eme beláthatatlanul súlyos következményű rendelet hatályon kívül helyezése tárgyában.

Nagymajor.

Szénásy Lajos.

A fenti levélben köztül ama panasza, hogy a földművelésügyi minisztérium a bérbé adott állami ménnek után az 1925. évben 280-700 aranykoronáig terjedő évi bérdíjat állapított meg és ezzel szemben megengedi, hogy minden fedezett kanca után 1 q zab értékének megfelelő fedezetési díjat szedjen a bérlő, a következők megfontolások fognak talán behatóbb fényt vetni.

Az összeomlást megelőző időkben az állami bérmén bérdíja 600 és 2000 K. között volt megállapítva. Kivételesen bérelt arabos vagy lippizai ménért csak 600 K. járt Angol felvér, Gidraú és Nonius-ménért 800 K., kiválóbb példányokért 1000 K. Ezen felül bérdíj csak értékesebb angol telivérékért járt. A jelenlegi bérdíjmegállapítás tehát még jóval alatta áll a békeparitásnak. Amde ezzel szemben a bérlőnek, ha tovább nem akarta, csak négy hónapig kellett a bérmént tartania a régebbi időkben, utóbb a bérlők legnagyobb része azonban, hogy az államkincstárt némileg tehermentesítse, belegegyezett abba, hogy a bérmén egész éven át a bérlőnél maradjon. Ezzel a mai érték szerint, csupán a takarmányt és az ápoló bérilleményeinek felét számítva (két ménthez egy gondozót), körülbelül 10-11 milliónyi (8 hónapi) tartásköltséget vett le az államkincstár válláról a bérlő a saját maga terhére.

Manapság a bérlő egész éven át tartja a mént, mert az államkincstárnak nem áll módjában, hogy tulszerű költségvetése keretén belül nyolc hónapon át annyi mént tartson s így módon a nagyobb, a tehetősebb tenyésztőknek akkora anyagi kedvezményt nyújtson, mint a jobb időkben. Az a kérdés merült fel tehát, hogyan jön ki jobban a tenyésztő a mai állapotok mellett: ha saját mént tart vagy ha állami mént bérel? Azt hiszem a bérmén még az adott körülmények között is kevesebbe kerül, mint a saját mén beszerzése és tartása —, de csak abban az esetben, ha az a bérmén valóban magasabb minőségű és a tenyészkör, melyben alkalmazzák a belteresség követelményeinek megfelel.

Egészen más megítélés alá esik azonban, ha a bérlőnek csak úgy áll módjában a jelenlegi bérméntartás, ha azzal mások kancáit is fedezteti. A kisebb gazdák a régi jó idők rendkívül mérsékelt fedezetési díjai által elkaptattak. A régi 6 és 8 K.-s fedezési díjak az akkori zabárak mellett 40-50 kg. zabnak feleltek meg. Bizony nem szívesen fizeti meg ma a 100 kg. zab árának megfelelő díjat, mert — sajnos — a fedezetésben a legtöbb kiscgazda még ma is csupán a szaporodás megindításának tényét látja és szerinte erre a célra bármilyen csodór is jó, csak csikó essen utána.

Mindezekből látható, hogy egyes tenyésztőknek csak elsőrendű kancanyagából álló ménéséhez érdemes mént bérelnie és akkor is csak elsőrendű mént, amellyel belterjes tenyésztés révén még akkor sem károsodik, ha 50-nél sokkal kevesebb kancája van is, mert a csikók magasabb értéke könnyen elbirja az egy-egyre eső költség átlagos hányadát. Régebben az ilyen, a maguk nemében kiváló méneket elsősorban ménproduktóval foglalkozó nagyobb tenyésztőknek adták ki bérbé. Ez így van rendjén,

mert a köztenyésztésnek szüksége van minél több jó ménre. A nagyobb tenyésztékü állami ménnek minősége képviselte a bérménkvalitást. Ami ezen alul volt — bár még mindig jó tenyésztékkel bírt — a fedezetési állomásokra került, ha éppen véletlenül ki nem bérelték. A bérmének tartásából rendszerint megtérült az államnak az ezekre a ménekre fordított költsége; néha még leitári értékük amortizációjára is. Az állomási ménekre azonban rengetegül ráfizetett az államkincstár, mert nem szoktatta rá elég erélyel a méntartási érdekeltségeket (községek, közbirtokosságok stb.), hogy a méntartás és beszerzés terheit fokozatosan átvegyék az államtól. Az 1894. évi XII. törvénycikk rendelkezéseinek fokozatos végrehajtása teljesen elmaradt. Mindenkit az állam látott el ménekkel s ez tartotta is azokat. Még ahol divatba volt is régebben a községek méntartás, ott is leszoktak róla, mert fedezetési állomást kaphattak.

Ez a rendszer terevetette meg azt a helyzetet, hogy a költségvetésbe évente rengeteg összeget kellett beallítani a fedezetési állomások fenntartására. Erre a jobb időkben valahogy csak jutott pénz, de ma ez teljességgel lehetetlen. A mai viszonyok között ugyanis egy-egy ménnek az évi tartása az államnak körülbelül 18 millió K.-jába kerülne, csupán a takarmányt és két lóra egy lóápolót számítva. Ebben még nem foglaltatnak benn az óriási adminisztrációs gépezet fenntartási költségei, az utazási és egyéb személyi és dologi kiadások. Ezzel szemben a bérbé viszonyokhoz mérten, egy-egy mén alig hozna be átlagosan 4 milliónyi fed. díjat évente, úgy hogy minden fedezetési állomáson levő ménre a mai viszonyok között körülbelül 14 milliót kellene az államkincstárnak évente költenie csupán takarmányért és gondozásért. Ez 1000 mén után 14 milliárd K.-nyi évi kiadást jelentene. (Aranykoronában közel egy milliót.)

Az a kérdés most már, van-e a jelenlegi költségvetésnek erre valamelyes fedezete? Ha van, akkor kell, hogy a községek hármas állami méntartás terheit a rendelkezésre álló összegek arányos elosztásával megfelelően csökkentsék, mert a községek a régi fedezetési állomásokkal való helytelen gazdálkodás folytán nincsenek hozzácsokva, hogy a méntartás költségeihez lényegesebb összegekkel hozzájáruljanak.

Ha ellenben nincs az állami költségvetésnek arra fedezete, hogy a fedezetési állomások méntjének egész évi tartása költségeinek legalább egy részét is viselje, akkor a jövőben gondoskodnia kellene arról, mert — amint a panaszok mutatják — a bérmének rendszere, ahogyan azt most kezelik, hamarosan teljesen le fogja magát járni. A hiányzó fedezetet kétségtelenül meg lehet találni a kevésbé fontos más lótenyésztési ágazatokban és az adminisztrációban kifejtendő fokozottabb takarékossággal.

Ma látszólag az a helyzet képe, hogy sokkal több a ménbérlok, mint azelőtt, amikor leginkább csak azok a tenyésztők béreltek állami mént, akik fel sem vették, ha 1000 K.-s bérdíj mellett a mént egész éven át tartaniuk kellett, noha a saját 20-30 kancájuknál többet nem fedezett. Ma — ugyilátszik — az a méntelepek érdeke, hogy minél több mént ki-helyezzenek, hogy azokat a kistenyésztőknek ne kelljen a saját abrakján tartania. Ha község nem viszi, akad bérlő, aki ugysis rendelkezésére bocsátja a fölös számú ugrásokat a kistenyésztőknek. Ez teljesen rendjén lenne. Az a ménbérlok azonban, aki ilyen módon a fedezetési állomást lenne hivatott pótolni bérménjével, nem viselheti annak összes terheit, mert — jól tudjuk — a befolyó fedezetési díjakból a mént nálunk eltartani nem lehet. Ilyen esetekben tehát méltányos lenne, hogy az állam a kisebb gazdák tényleg befedezett kancái számának arányában megfelelő bérilleményekért adna az ily módon közcélra tartott mén bérlőjének.

Közgazdasági szempontból tekintve sem mindegy, vajjon az állam ménjei nagyobb részét bérbéadatok-e vagy pedig fedezetési állomásra. A ménnek bérbé-

WD-TRAKTOR

VEZÉRKÉPVISELET:

„LIGO” R.-T.

BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 31.

TELEFON: 184-11

Sürgőnyeim: LIGORT, BUDAPEST

KERESÉS ÉS TANKRENDSZERŰ

TRAKTOROK

25 ÉS 50 LŐERŐS

MOTOREKÉK

80 LŐERŐS

SZÁNTÁSRA VONTATÁSRA HAJTÁSRA

NEHÉZ TALAJOKRA IS EGYARÁNT ALKALMAS

TARTÓS, ÜZEMRIZTOS NÉMET GYÁRTMÁNY

PÓTALKATRÉSZEK 1772 **JAVÍTÁSOK**

VETŐGÉP

BORPRÉS

MORZSOLÓ

7128

DEBRECZENI MEZŐGAZDASÁGI

GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Eladási iroda:

Budapest, VI., Berliini-tér 2. szám.

KERESKEDELMI ÖNTVÉNYEK

adása ugyan mentesíti az államkincstárt ideig-óráig a mének tartási költségei alól, de a bérbeadott mének koránsem fedeznek annyi kancát a köztenyésztés javára, mint a fedezőállományon levők. Az állami mének tömeges bérbeadása tehát éppenséggel káros is lehet. Talán jobb is ezért, ha a kormányhatóság a panaszolt intézkedéseivel a ménbérletet megnehezíti. De akkor se tartsa bent a méntelepeken tétlenül a nyakán maradt állami méneket, hanem kényszerítse rá azokat, az 1894. évi 12. t.-c. erejénél fogva, azokra a községekre, melyek méntartásra képesek és arra rá is szorulnak. Ez ugyan csupán ideiglenes megoldást jelenthet. Végleges orvoslását a köztenyésztés csak gyökeres újjászervezéssel nyerheti.

D. H.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: Kneusel-Herdliczka Ernő.

A szántógépek várható fejlődése.*)

Ha a szaktudás rendelkezésünkre álló eszközeivel a kritika szemüvegén át vizsgáljuk a különféle rendszerű és típusú szántógépeket s ha más oldalról mérlegeljük azokat a követelményeket, amelyeket a mezőgazdaság a haladó kor folyton növekvő igényeibe merít ma a szántógépekhez fiz: eléggé tisztán bontakozik ki előttünk a legközelebbi és közeli jövőre nézve a várható természetes fejlődés útja, t. i. az az út, amelyen a szántógéptechnikának a legközelebbi és közeli jövőben — ha zavaró körülmények közbe nem lépnek — haladnia kell.

Mindamellett nehéz jóslásba bocsátkozni. Olyanformán vagyunk ezzel, mint az időjósással. A meteorológia mai állása mellett a jelenben észlelt tényekről lehet a közeljövőre nézve előre helyes alapon nyugvó következtetéseket vonni és mégis rendkívül gyakran megesik, hogy az ilyen módon (tehát tudományos alapon helyesen) létrejött jóslatok éppen az ellenkezője következnek be. A magyarázat egyszerű: a jóslat helyes volt, de jöttek zavaró okok s azok hozták létre az ellentétes eredményt. Ilyen zavaró körülmények a szántógépek működési terén is előállhatnak. Sőt ilyenekkel találkoztunk is már épp a közeli múltban.

A háború elején ugyanis, amikor a magajáró rendszer hátrányait a nehéz gőz- és benzíntraktorok ugyancsak kidomborították, minden elméleti számítás, vizsgálódás és minden gyakorlati tényekre alapított következtetés mindig csak azt mutatta, hogy a magajáróknak háttérbe kell szorulni, egészen kicsiny térre kell korlátozódnia, az általános elterjedtség szempontjából egyedül a helyből szántó rendszereké lehet a jövő! Technikailag helyes alapon állva csakis ebben az irányban lehetett akkor keresni a természetes fejlődés útját. Meg is indult ebben az értelemben a munka. A helybőlszántó egygépes rendszerek hátrányait teljesen kiküszöbölte egy új rendszer, a fixpont nélküli szántógéprendszer, amely mindenféle viszonyok között alaposan kipróbálva gyakorlatilag is teljes mértékben jónak bizonyult. Mire azonban rendszeres gyártásuk az ilyen rendszerű gépeknél megindulhatott volna: jöttek a fentebb említett zavaró körülmények.

A háború és az azt követő általános világfelfordulás más irányt adott a szántógéptechnikai fejlődésnek is! Kicsiny, olcsó szántógép kellett! Bármilyen uton-módon, de olyan szántógépet kellett nagy tömegben gyorsan előállítani, amelyet olcsón lehessen piacra dobni. Kereslet csak ilyen gép iránt mutatkozott, tömegfogyasztást csak ilyenekből lehetett várni.

* Befejező cikk Kneusel-Herdliczka Ernő most megjelent „Modern traktorok és egyéb szántógépjáratások” című könyvéből. (Kapható a szerzőnél, Kispeszt, Villany-utca 3. Ára 60,000 korona és a postaköltség.)

Világos volt tehát, hogy a magajáró rendszerről, még pedig a motoros magajárókról lehetett szó kizárólag! Minden más rendszer ennél fogva háttérbe szorult, ez a rendszer pedig — különösen a traktorok — szinte hihetetlenül gyors iramban fejlődött! A mai traktorok $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{2}$ annyi önsúlynak, mint a régié, felannyi tüzelőanyagot fogyasztanak, nem küzdenek most már folytonos üzemzavarokkal, hanem — helyes kezelés mellett, a nekik való körülmények között — biztos üzeműek, emellett — áruk arányában kisebb vagy nagyobb, de mindig — olyan tartósságúak, hogy a beléjük fektetett tőkét nagyszerűen kamatoztatják.

Ez a körülmény megmutatja a legközelebbi jövőre nézve a fejlődés útját is. Ma még mindig fennáll az a helyzet, amit a háború létrehozott, ma még mindig az olcsó szántógépet keresi a gazda elsősorban, számíthatunk tehát arra, hogy a motoros magajárók egy ideig még megtartják kivívott pozíciójukat továbbra is.

Sőt könnyen lehetséges, hogy jönnek még kisebb (10 lóerő körüli vagy ezen aluli) magajárók is! Nehéz kérdés ez, az igaz. De lehetetlenség, úgy látszik, nincs ezen a téren. A mai (15—20 lóerős) kis típusú is sokáig sikertelenül kísérleteztek. De mivel kellett: végre mégis meglelt. Nem lehetetlen, hogy — mivel kell — meglesz a még kisebb típusú magajáró is.

A motoros magajárók fejlődési folyamatában érdekes legújabb jelenség különben, hogy a két főtípus, a traktor és a motoroseke egyre jobban közeledik egymáshoz. Míg a régi, nehéz traktor és az eredeti merevrendszerű motoroseke jóformán semmiben sem voltak hasonlók egymáshoz, addig legújabbban, miután egyrészt a félmerev ekekapcsolás s a kerekék és kapaszokodók révén a traktor is közeledett a motorosekéhez, másrészt a vontatásra alkalmasabb szerkezeti kiképzés és a teljesen merev ekekapcsolás mellőzése révén a motoroseke is egyre jobban kezdi magára venni a traktor jó tulajdonságait, ma már olyan közel áll egymáshoz ez a két főtípus, hogy akadnak gépek, amelyekről csak szakszerű mérlegelés után lehet megállapítani, hogy traktor-e vagy motoros eke. Erre vonatkozóan például szolgálhat a Cerva-traktor, mely nagyatméről, keskeny talpu, hatásos kapaszokodókkal felszerelt két járókével és egy kicsiny kormánykerekekkel, valamint a géphez közvetlenül kapcsolt (nem utánaakasztott) ekeestével annyira motorosekeszerű, hogy maga a gyár is „Cervapflug”-nak nevezi azt. Valójában azonban mégis traktor, mert kicsiny kormánykereke elől van, a gép elejét alátámasztja úgy, hogy a motor és tartozékai nincsenek lebegő helyzetben, ekekapcsolása pedig voltaképpen a más traktoroknál is megtalálható félmerev kapcsolás. Nagyon figyelemreméltó ez a legújabb irányzat, mert egyes kivétel esetén egyesíti magában a két főtípus legfőbb előnyeit. Lehet, hogy a közeljövőnek ez is egyik jellegzetes típusává fog válni.

Nagyobbarányú térfoglalás várható továbbá a lánctalpas traktor és a forgódobos talajművelők részéről is, mert jeles tulajdonságai mindkettőnek egyre jobban kezdenek kibontakozni ma, a régiéknél sokkalta tökéletesebb kivitelük mellett. A jelen, a legközelebbi jövő szempontjából ezek is nagyon figyelemreméltó gépek.

A távolabbi jövőre nézve azonban, sőt a nagyobb gazdaságok (uradalmak) szempontjából már most is, mégis csak oda kell visszatérnünk, anóva nem a konjunkturák, a rendkívüli gazdasági viszonyok, hanem a technikai tényeken nyugvó megállapítások vezetnek bennünket, tudniillik a helyből szántó rendszerekhez. A modern kétgépes gőzeke ma is olcsóbban dolgozik, mint a traktor vagy motoroseke, nagy fölénye minden más szántógép felett kétségen felül áll. A kétgéprendszerű motoros ekek is, melyeket csak a háború szorított vissza, kezdenek életre kelni. Már a Fowler-gyár is készít legújabbban ily szántógépeket és Németországban is egy-két elsőrangú gyár. Ura-

dalmak ma is elsősorban ezekre a gépekre, a kétgéprendszerű gőz- és motoros ekekre kell hogy gondoljanak, ha szántógépet akarnak beszerezni.

Láthatjuk tehát, hogy a haladás folytonos. A gép-szerkesztők, gyárosok dolgoznak és értékes eredményt produkálnak. A szántógéptechnika ma már olyan biztos, szilárd alapokon nyugszik, hogy gazdáink érdeklődését és bizalmát feltétlenül megérdemli. Ma már ott tartunk, hogy a modern, a korral lépést tartó gazdának szakítania kell a régi előítéletekkel s a szántógépek iránt bizalommal és érdeklődéssel kell viseltetnie.

Abban a reményben zárjuk e szerény művet, hogy ennek megírásával is sikerült némiképp hozzájárulnunk ennek a jól megérdemelt bizalomnak és érdeklődésnek a felkeltéséhez.

LEVÉLSZEKRÉNY.

E rovatban csak a közérdekű kérdésekre adjuk meg a választ, ezért tessék állandóan figyelemmel kísérni a „Szerkesztői tizenetek”-et is.

A szerkesztőséghez csak a lap szellemi részére vonatkozó levelek intézendők, hirdetései, lapreklamálási, címváltoztatási stb. ügyekben tessék egyenesen a kiadóhivatalhoz fordulni.

Szimmmentáli üszök fedezetési ideje. 5. sz. kérdés. 1923. év június 16-iki szimmmentáli borjum van, amely teljesen ki van fejlődve, az állatorvos utasítása szerint azt két év betöltése előtt fedezetni nem szabad, amennyiben az előbbi fedezetés a fejlődés megszűnését vonná maga után és a tejelés hátrányára van. Kérem szíves véleményüket, hogy ez a feltevés helyes-e vagy sem. J. J.

Felelet az 5. sz. kérdésre. A szimmmentáli üszöket Svájcban 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ éves korban veszik tenyésztésbe. Szimmmentáliban, ahol nagytestű állatok előállítására törekednek, csak 2 $\frac{1}{4}$ —2 $\frac{1}{2}$ éves korban eresztik az üszöket bika alá. A korai tenyésztésbevitel, mely az elősúly és a testnagyság rovására megy, különösen ott divik, ahol a tejhasznosítást a többi tehetséggel (hushasznosítás, igazgatóság) szemben előnyben részesítik.

A tenyésztésbevitel idejét a fiatalok felnevelés módja számottevően befolyásolja. Általában megfelelő takarmányozás esetén az üszöt tenyésztésbe vehetjük, ha remélhető fejlettségének $\frac{3}{4}$ részét elérte. Miután a szimmmentáli fajta átlagos testnagysága 650 kg., az üsző bika alá eresztendő, ha a közepes kondícióra vonatkoztatott elősúlya körülbelül 480 kg.-ot elért. Ha ennél fejletlenebb üszöt vesztünk tenyésztésbe, az nem fogja az illető fajta jellemző fejlettségét elérni és utódainak és azok nemzetségének testnagysága is hanyatlani fog.

A kérdéses üsző fejlettségét a kérdésben foglaltak alapján nem lehet szabatosan megállapítani, ennek folytán csak előzetes megismerés után, illetőleg a testmérések és elősúlyának ismerete alapján lehetne érdemlegesen nyilatkozni. Ezeknek az adatoknak hiányában csak annyit mondhatunk, hogy a két éves kortól mindezek szerint tanácsos lesz bevárni s az állatot csak azután befedezetni. W—n dr.

KÖNYVISMERTETÉS.

A kereskedelmi trágyák történelme, gyártása és használata. Irta: Enesei Dorner Béla. Harmadik teljesen átdolgozott és bővített kiadás 177 szöveggel.

Enesei Dorner Bélát nem kell a magyar gazdaközönségnek bemutatni, jól ismerik tartalmas és érdekes szakirodalmi működését. Szeretik olvasni s gyorsan fogynak könyvei, úgyhogy munkáinak első kiadását mindig több újabb kiadás szokta követni, minden hangzatos reklám nélkül, tisztán munkáinak

Ártalmatlanító 100 permeteres ENDA-CHINOLIN

CHINOLIN

gyógyszer- és vegyszertermékek gyára r.-t.
Telefon: 163-36, 133-54, 85-30

UJPEST

Mezőgazdasági
osztály

A m. kir. földművelésügyi minisztérium 96950/1924. sz. rendelete
kötelezővé teszi a védekezést

a következő gyümölcsbetegségek ellen:

Monilia (gyümölcspenész) bevált védekezőszere **SULFAROL**

Fusicladium (varasodás) „ „ **PEROSAN**

Táska szilva „ „ **PEROSAN**

Áttelelő rovarkártevők pusztítására permetezze fáit **ENDA**-val

Vértetű terjedését meggátolja az **ALMOLA**

Mezei egerek irtására **ARVALIN**. Pusztítja a varjakat is.

első oldal révén, melyeknek úgy a stílusa, mint a feldolgozott anyag eredetisége és csoportosítása híven tükrözi vissza Dornernek kétségkívül érdekes egyéniségét.

Most legújabbán megjelent, hatalmas, 508 nyomtatott oldal terjedelmű, igen szép, érdekes és sok képpel ellátott munkája a kereskedelmi trágyákról, harmadik és pedig hatalmas bővített, a jóformán teljesen átdolgozott kiadását érte el. Milyen nagy — s jól tudom, hogy évekig tartó — munkát végzett és mit nyújt könyvében Dorner, azt tartalmának rövid ismertetésével és méltatásával igazolhatom legjobban.

Az 1. fejezet 61 oldalon ismerteti a trágyázás történetét az ókori népektől kezdve egészen a mai korig; a rablógazdálkodástól az intenzív ipari gazdálkodásig, igen érdekes filmszerű módon tárja az olvasó elé a trágyázás múltját, jelenét és jövőjét.

A 2. fejezet 30 oldalon a növények táplálkozásáról ad áttekintő képet. A műtrágyákat csak akkor használhatjuk helyesen és jövedelmezően, ha tisztában vagyunk a növények táplálkozási menetével, táplálékanyag igényeikkel és szükségleteikkel.

A 3. fejezet 42 oldalon a kultúrtajáról s annak termőképességéről szól. A növény, a talaj, a trágya oly szoros kapcsolatban vannak egymással, hogy a talaj tulajdonságainak ismerete nélkül helyesen és céltudatosan nem is tudunk trágyázni.

A 4. fejezet 129 oldalon a kereskedelmi vagyis műtrágyákat tárgyalja és pedig négy csoportban, úgy mint a foszforsavas, a kali- és a nitrogéntartalmu, továbbá az indirekt ható ásványi trágyákat. Az említett csoportok keretében nemcsak az egyes műtrágyákat ismerteti szakszerűen, hanem leírja és képekkel illusztrálva vezeti az olvasó elé tömör leírással azok gyártását, ipari előállítását is. A nitrogéntartalmu műtrágyák új gyártási módjairól, a levegő nitrogénjének lekötésével, feldolgozásával foglalkozó hatalmas német gyáriparról s ennek nagy gazdasági jelentőségéről fest vonzó képeket.

Az indirekt ható trágyák egészen új készítményeiről, gyártmányairól, a katalitikus hatású, a sejtstimuláló (izgató hatású) anyagokról, a szén-savtrágyázásról, a kén- és vastartalmu trágyákról, a vetőmagpócolás termésközpontú hatásairól, a legújabb kutatások eredményei alapján tájékoztatja az érdeklődőt.

Az 5. fejezet 56 oldalon a műtrágyák hatásáról, használatáról és alkalmazásáról szól, vagyis tájékoztatást nyújt s adatokkal igazolja, hogyan kell a műtrágyát helyesen, jól és céltudatosan használni, jövedelmező alkalmazásuk milyen feltételektől függ. Itt ismerteti a Németországban oly nagy port felvert és egész irodalmi háborúskodásra vezetett „Aeroboe“-féle új trágyázási elméletet is.

A 6. fejezet 137 oldalon a fontosabb növények műtrágyázásánál követendő eljárásokat, gyakorlati tapasztalatokat és eredményeket ismerteti, de nemcsak a szorosan vett mezőgazdasági kultúrnövényeknél, hanem igen érdekesen ír a szőlők, a gyümölcsök, a zöldségfélék, továbbá a kerti virágok, díszcserjék, az erdei fák, a nemes fűz és halastavak műtrágyázásáról is. Az ilyen csoportosításokban tükröződik vissza Dorner egyénisége, hogy mindenki megtalálhatta a könyvében azt, ami iránt speciálisan érdeklődik. A mezőgazdán kívül a kertész, az erdész, a halgazdász stb. megtalálja az általános s mindenkit érdeklő részeket kívül azt is, amire nekik szükségük van.

Végül a 7. fejezet 137 oldalon a műtrágyákra vonatkozó általános tudnivalókat tárgyalja. Mik a műtrágyázás esetleges hatástalanságának okai; ismerteti a műtrágyahamisításokat, a műtrágyák vásárlásánál követendő eljárásokat, a műtrágyázás és a termés nagysága közötti összefüggést, az egyes államok műtrágyafogyasztását s ezzel kapcsolatos hasznos statisztikai adatokat.

Amint a könyv tartalmának rövid ismertetéséből kitűnik Dorner legújabb munkáját méltán a kereskedelmi trágyák „kézikönyvének“ tekinthetjük, melyből nemcsak a szorosan vett gazda, hanem a kertés erdőgazdász terén, továbbá a közgazdaság különböző ágaiban működő szakemberek is, okulást s tudást meríthetnek.

Kívánom, hogy ez a harmadik kiadás épp oly gyorsan terjedjen el az érdeklődő s okolni kívánó közönség körében, mint enesei Dorner Béla egyéb irodalmi művei.

Budapest.

Kerpely Kálmán
egyetemi ny. r. tanár.

Tőgazdasági tanácsadó, pontyos tőgazdaságok részére. Irta: Landgráf János és Hankó Béla dr. Budapest, 1924. Köztelek gazdasági könyvtára. VII. füz. 96 oldal. Ára: 25,200 K.

Nehéz gazdasági helyzetünk megköveteli, hogy minden területet kihasználva azt termeljünk, ami az adott körülmények között legjobban fizet. A legtöbb gazdaságban akadnak olyan területek, amelyek gazdaságilag meddőek, mert a gazda nem tud velük mit elkezdeni és fél a megoldáshoz igényeiketől tökélybefektetés kockázatától. Főleg a viztől sokat szenvedő laposok ilyenek, melyeken széna helyett állatnak nem való savanyu és kemény növényzet terem. Ezek, ha halastóvá alakíthatók, termővé is tehetőek, mert halhusban busásan megtérítik a gazda munkáját és költségeit. A halastó már az első esztendőben fizet, még pedig összehasonlíthatatlanul többet, mint amennyit a savanyu rét fizetett, de szükséges, hogy a gazda értsen a haltermeléshez. Ezt a célt szolgálja ez a házaspártól kis könyv, melynek egyik szerzője a hazai haltenyésztés megteremtője, másika pedig a legnagyobb magyar tudományos intézet halszakértője. A könyv világos, egyszerű nyelven ismerteti a haltermelés gazdasági jelentőségét, megismertet bennünket a ponty szervezettel és életmódjával, elmondja, hogy hol és hogyan lehet tőgazdaságokat létesíteni, ismerteti a szükséges műszaki berendezéseket és nélkülözhetetlen utasításokat ad a haltermelési üzem helyes kezeléséhez. Igen érdekes és tanulságos a tőtrágyázásról írott rész, mely utóbbi a magyar irodalomban. Megismerjük belőle a tőbiológusját, azt a kapcsolatot, mely a tóban élő egyes szervezetek között van és megértjük, hogy mi módon lehet a víz trágyázása által haltermésünket nagyra fokozni és tavunk termőerejét állandóan megtartani. A könyvben annyi a biológiai vonatkozású hasznos tanács, hogy azt a legtapasztaltabb halgazda épp úgy használni foghatja, mint a tapasztalatlan új haltermelő, vagy az, aki erről a termelési ágról csak tájékozódást akar szerezni.

A diáknymor enyhítése.

(Felhívás a magyar gazdatiszadsadalomhoz.)

Teleki Pál gróf, a Budapesti Eötvös József báró Kollégium vezetője felhívást tett közzé, amelyben támogatásra és adakozásra hívja fel a magyar gazdatiszadsadalom a válságos helyzetbe került kollégium megmentésére.

A mai sanyaru gazdasági viszonyok szomorú jelensége, hogy a kulturális és tudományos intézményeink anyagi eszközök híján egyre-másra sorvadognak. Az államkincstár, amelynek bevételei zömét a szanalás molochja elnyeli, csak minimális javadalmazásra képes és jeles elődeink nagy alkotásai, amelyek a magyar névnek külföldön hírnevet szereztek s amelyekhez régi tradíciók fűződnek, a mai kor kezén végpusztulásra vannak ítélve.

Az Eötvös József kollégiumot 1894-ben létesítették abból a célból, hogy otthon találjanak benne a kiválóbb tanulók s anyagi gondoktól felmentve egész erejüket és idejüket tanulmányaiknak szentelve, meg-

felelő vezetés alatt alaposan képzülhessenek pályájukra. A kollégium, amelynek létszáma fokozatosan fejlődve, már 100-ra emelkedett, hivatásának teljes mértékben megfelelt. Három évtizede immár, hogy faklyavivője a magyar tudományok és falai között az európai hírvéles tudósok egész sorát nevelte már a magyar hazának, akik a külföldi tudományos körökben összekötötték és működésük révén a magyar névnek hírnevet és elismerést szereztek.

A szép múlttal szemben annál siralmasabb az intézet jelene. A kollégium súlyos anyagi helyzetbe került. Az állam nem bír a kollégiumra eleget áldozni, amint hogy sok elemi szociális kötelességének sem tud eleget tenni. Az intézet évi javadalmazása, amely az utolsó békeévtben 106,000 K. volt, ma csupán 27,600 ar.-K. Ennek folytán még a legszükségesebb dologi kiadásokra sincs fedezet, a legégetőbb szükségűs tudományos munkák, tankönyvek stb. beszerzésére pedig egyáltalán gondolni sem lehet. A tanuló ifjak valóságban éheznek, ami nem csodálni való akkor, mikor egy személy élelmészére havonta 10-15 aranykorona, vagyis naponta 35 aranyfillér = 5950 korona jut. Bárki elgondolhatja, hogy micsoda élelem állítható elő ebből az összegből. S ilyen élelmész mellett kell a hallgatóknak a legerősebb szellemi munkát végezni, Magyarország legnagyobb igényeket támasztó iskoláján s emellett testi erejüket is fenntartani.

Az intézet e válságos helyzetére való tekintettel Teleki Pál gróf felhívását a gazdatiszadsadalom meleg figyelmébe ajánljuk. Adakozzon mindenki a tehetsége szerint. Nemcsak pénz, hanem élelmet, burgonyát, lisztet, hizott sertést stb. kér az intézet. Különösen a magyar főnemességhez fordul bizalommal a felhívás, mint akiknek sok évszázados tradíciója a magyar tudománynak és műveltségnek az istapolása s akik hazafias áldozatkészségüknek mindig olyan szép példáját adták.

Ne engedjük, hogy a magyar kultúra és a magyar tudomány e melegágya elszikkadjon, hazafias kötelességből és a jövő nemzedék érdekében is kötelességünk segítőkészséget nyújtani és támogatni a kritikus helyzetben levő intézetet, mert még haló porainkban is méltán érne bennünket utódaink vádja, ha vétkecs nemtoródómsággal és könnyelműséggel pusztulni hagynánk a magyar kultúra végvárát.

VEGYESEK.

Eszterházy Miklós Mór gróf † Eszterházy Miklós Mór gróf v. b. t. t., cs. és kir. kamarás, aranygyapjas vitéz, a magyar főrendiház volt tagja folyó hó 21-én Csákvárott elhunyt. Vele a régi, háboru előtti Magyarország egyik közismert és tiszteletreméltó alakja távozott el az élők sorából. Mint a liberalizmus hajlíthatatlan ellenele, a konzervatív eszmék mellett szállott síkra az egyházpolitikai harcok idején és Zichy Nándor gróffal együtt alapította meg a néppártot a parlamenti küzdelmekre. Nagy lelkesedéssel karolta fel a keresztény hitel- és fogyasztási szövetkezetek ügyét és a gazdasági népoktatás terén is maradandó alkotásai vannak. A politikai szerepléstől 1900. táján vonult vissza és ettől kezdődően a katolikus egyház érdekeinek csendes, de bőkezű istapolója volt, jótékonyág gyakorlására fordította minden idejét. Egészségének hanyatlása folytán az utóbbi időben már alig mozgult ki csákvári kastélyából s csupán hallgatag szemlélője volt az eseményeknek. Temetése f. hó 26-án lesz a gannai családi sírboltban.

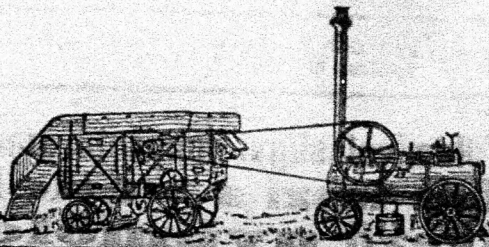
Chorin Ferenc dr. † Chorin Ferenc dr. a Magyar Gyáripárosok Orsz. Szöv. elnöke f. hó 20-án meghalt. Halála mély gyásszal tölti el az iparosvilágot, amelynek Chorin Ferenc évtizedek óta vezető alakja volt.

Szecsavágók, répvágók, kukoricamorzsolók, ekék, mindenfajta fogatos, gőz- és motoros ekéhez való szántóvasak, kormánylemezek, ekenádák, eketalpak, boronák, AGRARDRILL vetőgépek, szőlő-, gyümölcsfa- és répapertemetzők.

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR R.-T.

gyárban készült cséplőgarnitúrák, gőz- és benzinkomobílok, gőzmagánjárók, gazdasági malmok legelsőrangú kivitelben.

Szivógázmotorok, 8-150 HP teljesítőképességgel.

AGRARGLOBUS
Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.-T.
Budapest, IV., Egyetem-u. 1.
TELEFON: léts. 153-54, léts. 153-76 és léts. 125-79

Mélyfurásu ártézi kutakat

gazdasági vízvezetékkeket, szivattyutelepeket épít, talajkutatásokat végez
FEJES BERTALAN gépgyár mélyfurási osztálya, **SZÉKESFEHÉRVAR**

A hatvanhetes kiegyezés utáni időkben kezdette meg közéleti szereplését és már egész fiatal ügyvéd korában képviselő lett. A politikai szereplés teréről csakhamar a gazdasági tevékenység területére tért át. A jövőbe látó éles elmével felismerte a magyar ipar fejlesztésének a nemzeti önállóság szempontjából való fontosságát s minden képességét az ipar kifejlesztésére fordította. 1881-ben a salgótarjáni kőszénbánya igazgatósági tagja lett, majd 10 év múltán annak elnöki székébe emelkedett. Az 1900-as évek elején vetette meg alapjait a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének, amelyben az egész magyar ipart egységes táborba tömörítette. A GyOS azóta gazdasági életünk egyik leghatalmasabb és legsúlyosabb tényezőjévé vált s az a hatalmas felülvizsgálás, amelyet a magyar ipar a 20-ik század első évtizedében vitt, Chorin Ferenc működésével kapcsolatos. Temetése f. hó 22-én volt, impozáns gyászoló közönség kísérte utolsó útjára.

Halálozás. *Odescatchi* Artúr herceg, cs. és kir. kamarás, f. évi január hó 9-én Kremnicán meghalt 89 éves korában. F. hó 11-én temették a kremnicai családi sírboltban.

Magyar Meteorológiai Társaság. (Vettük az alábbi sorokat.) Meteorológiai egyesületek a művelt nyugati országokban már régóta állanak fenn, így pl. a hozzánk a legközelebb eső osztrák meteorológiai társaság már 1863-ban létesült és azóta általánosan elismert eredményes működést fejtett ki. Hazánkban is már évek óta vajdúdik ilyen mű társaságnak az eszméje, de az utolsó évtizednek eseményei nem kedveztek a terv megvalósulásának. Talán a jelen időpont sem látszik arra nagyon alkalmasnak, ha nem lenne olyan kényszerítő mozzanat, mely a cselekvésre késztet. Ugyanis a már 28 év óta fennálló egyetlen magyar meteorológiai folyóiratnak, „Az időjárás”-nak tovább fennállása komoly veszedelemben forog és minthogy megszűnése közművelődési életünknek kétségtelen megerősülése, kötelességünk ezt megakadályozni és a folyóiratnak fennállását azzal biztosítani, hogy azt egyesületi alapon megtámasszuk. Minthogy a Meteorológiai Társaság célja a szaktudomány művelésén kívül a meteorológiai ismeretek terjesztése, nemcsak a hivatásos szakemberek vesznek részt annak életében, hanem bevonva abba mindazokat a köröket, melyek ezzel a tudományággal érintkezésben vannak, vagy a meteorológiai ismereteknek gyakorlati értékesítésére rászorulnak. Számítunk tehát a műszaki ágak közreműködésére, a légi forgalom, a hydrográfia, a hadi tudományok képviselőire, a higiénikusokra, számítunk különösen a művelt gazdák részvételére és nem utolsósorban a művelt nagyközönségre is, amelynek érdeklődése a mindennapi élet számtalan vonatkozásaiban az időjárás felé fordul. A kitűzött célokat jól szerkesztett, részben szakszerűen, részben népszerűen megírt közleményeket tartalmazó havi folyóiratnak kiadásával akarjuk elérni, valamint tudományos és népszerű előadások tartásával is. A társaság elnöke, a Meteorológiai Intézet ezidőszerinti igazgatója, választmányában a term. tudományok számos kiváló művelője foglal helyet. Mindennemű érdeklődés a Magyar Meteorológiai Társaság vezetőségéhez (Budapest, II. Meteorológiai Intézet) intézendő. Egy évi tagsági díj 60.000 K., melynek fejében a társaság havi folyóirata megküldetik. Az *Előkészítő Bizottság*.

A kecskeméti baromfiállítás. A Szolnoki és Kecskeméti Baromfitenyésztők Egyesülete által a Kecskeméti Mezőgazdasági Kamara támogatása és közreműködése mellett folyó hó 17-én és 18-án Kecskeméten rendezett fajbaromfi, galamb- és házi-nyulkiállítás szép eredménnyel végződött. A kiállítás az ország minden részéből összesen 97 tenyésztő vett részt, akik együttesen 216 drb tyuk-

félélt, 10 drb pulykát, 15 drb viziszárnyast, 514 drb galambot, 85 drb házi-nyulat és 31 drb kanárit állítottak ki. A kiállítás megnyitása f. hó 17-én délelőtt 9 órakor ment végbe igen előkelő és nagy-számu közönség jelenlétében. A rendező egyesületek és a mezőgazdasági kamara nevében *Gesztelyi Nagy László* dr. üdvözölte Kecskemét város polgármesterét, pár szóval vázolta a kiállítás célját. Az üdvözlésre *Zimay* Károly polgármester válaszolt és igen megkapóan fejtegette nemcsak a kiállításnak, hanem magának a baromfitenyésztésnek, nemkülönben a galamb- és házi-nyultenyésztésnek is nagy jelentőségét és nemzetgazdasági fontosságát. A tenyésztők díjazására a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara 6 drb díszoklevelet és 20 drb elismerő oklevelet, a Baromfitenyésztők Országos Egyesülete 5 darab oklevelet, a Kecskeméti Gazdasági Egyesület 6 drb oklevelet, Kecskemét th. város közönsége 4 drb, a Szolnoki Baromfitenyésztők Egyesülete, a Kecskeméti Takarékpénztár-Egyesület és a Duna-Tiszaközi Körzeti Mezőgazdasági Hitelszövetkezet egy-egy tiszteletdíjat ajánlott fel és bocsátott a rendezőbizottság rendelkezésére.

Fejérmegyei telkesítvezek gazdasági tanfolyamának vizsgálja. Fejérmegye 800 telkesítvezenek gazdasági kiképzését határozta el a vitézi Főszéktartóság és a földművelésügyi miniszter. Folyó évben Székesfehérváron 41 telkesítvezt nyert 6 hetes gazdasági kiképzést. A hallgatók a vegyes dandárparancsnokság által átadott kaszárnyahelyiségben voltak internátusszerűleg elhelyezve, ugyancsak ott gazdasági és háziipari kiképzést is nyertek. Folyó hó 18-án volt a vitézek vizsgálja, melyen a földművelésügyi miniszter képviselőjében *Székely Jenő* miniszteri tanácsos, a vitézi rend részéről vitéz *Magasházy László* őrnagy, törzskapitány, vitéz *Falussy Jenő* ezredes, fejérmegyei székkapitány vett részt. A vizsgát megelőzőleg a hallgatóság, a vizsgabizottság, az előadókkal együtt szentmisét hallgatott a ciszterciek rendgimnáziumának templomában. A megtartott vizsgán elhangzott szép feleletek igazolták, hogy a telkesítvezek a tanfolyam alatt elsajátították mindama tudnivalókat, amiket minden egyes kisgazdának tudni kell. A vitézek téli gazdasági iskoláját *Csabai Kálmán* m. kir. gazdasági tanár, az iskola vezetője és vitéz *Sziklai Odön* százados, széktartó hadnagy fáradságot nem ismerő munkával szervezték meg. Gazdasági szaktárgyak tanításában segítkeztek *Nagy József* Béla gazd. ismételőiskolai igazgató, *Nikol János* gazd. ism. isk. szaktanító, *Rédei Ferenc* százados katonai állatorvos. Közismereti tárgyakat vitéz *Angyalfi Nándor* népiskolai igazgatótanító, vitéz *Bendi Gyula*, vitéz *Jávor Nándor*, vitéz *Réthy Vilmos* elemi isk. tanítók látták el.

Kamarai értesítők. A Felsődunántúli és az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamarák hivatalos lapjainak folyó évi január havi első száma gazdag tartalommal jelent meg, egyenként három nyomtatott iv terjedelemben. A Győri Kamara „Kamarai Értesítő” című lapja vezetőhelyén *Ormányi János* igazgató a mezőgazdaság ujjaépítésének útjairól és eszkozeiről ir értékes fejtegetést. Egy további közlemény foglalkozik a vetőmaghitelek-akkcióval és a kamara tevékenységének közgyűlési beszámolóját ismereti. Számos mezőgazdasági szakcikk, adóügyi, műszaki és a gazdasági társadalmi működés eredményeiről beszámoló közlemény teszik értékesé a lap szellemi tartalmát, amely *Ormányi János* avatott szerkesztői tollát dicséri. A Kaposvári Kamara „Dunántúli Szántóvető” című hivatalos lapja *Hoyos Miklós* gróf elnöknek ujesztendei beköszöntő szövegét közli, amely után a kamara alelnökei *Hencz Ferenc* és *Simik József*, az Országos Kamara igazgatója, *Koós Mihály*, h. igazgatója *Marschall Ferenc* és a Kapos-

vár Kamara igazgatója *Horváth Jenő* a mezőgazdasági és agrárpolitika egyes időszerű kérdéseiről írott értékes közleményei következnek. Tovább a mezőgazdálkodás és állattenyésztés minden ágát felölelő és a legnevesebb szakíróink tollából eredő szakcikk teszik értékesé a Horváth Jenő kamarai igazgató szerkesztésében megjelent hivatalos szaklapot.

Magyar írók élete és munkái. A Magyar Tudományos Akadémia támogatásával 1891–1913-ban néhai *Szinnyei József* szerkesztésében megjelent „Magyar írók élete és munkái” című 14 kötetes munka kiegészítő sorozata, mely az utolsó 30–40 év magyar íróit sorolja fel, legközelebb *Gulyás Pál* dr. egyetemi c. rk. tanár, a Magyar Nemzeti Múzeum Széchényi Orsz. Könyvtár főkönyvtárosa szerkesztésében megindult. E pótsorozat lehető teljes számban kívánja közzétenni mindazok életrajzát, akik 1890. óta akár a szakirodalom terén, akár hirlapokban, szaklapokban bármily csekély munkásságot is kifejtettek. Felhívjuk egyesületünk tagjait és általában a magyar gazdákat, hogy amennyiben ily irodalmi működést kifejtettek, önéletrajzukat egybeállítani és *Gulyás Pál* dr. a Széchényi Orsz. Könyvtár főkönyvtárosa, Budapest, Nemzeti Múzeum címre beküldeni sziveskedjenek. Az önéletrajz kiterjedjen vezeték, keresztnév, előnév, születési hely, év, hó és nap, vallás, szülők neve és foglalkozása, mikor, hol és mily iskolát végzett, hivatali pályafutás, hivatalos és társadalmi kitüntetés, mely folyóiratokba és hirlapokban, mely években és mily tárgykörű dolgozatai jelentek meg, mily című önálló munkája jelent meg, mely évben és hol nyomtatva, mily kiadványokat szerkesztett hol és mikor, cikkeinél használt betűjegyei, álnévei. Ha családjának más tagjai is irodalmilag működtek, ezek adatai is beküldhetők.

A Hubertus Vadászati Egylet felolvasógyűlése. A Hubertus Országos Magyar Vadászati Védegyelet vitéz *Csécsei-Nagy Imre* altábornagy előklésével e hó 20-án felolvasógyűlést tartott a Gellért-szállóbeli klubhelyiségében, melyet teljesen megtöltött az előkelő vadászközönség. Ötvös Balázs tanár ismertette a kártékony ragadozókat s kimutatta, hogy ezek a hasznos vadállományban mily nagy pusztításokat visznek véghez s mennyi gazdasági érték megy ezáltal veszendőbe. Felsorolta azokat az eszköztöket és módokat, amelyekkel a ragadozókat hatékonyan pusztítani lehet s felhívta a vadászközönséget, hogy a vadállomány helyreállításának egyik főköllékéül tekintse a szörmés és tollas ragadozó rendszeres irtását. Nemes Conrad Gyuláné a vadászó nőkről s a vadásznekről tartott szellemes, kedves, költői képekben gazdag, hangulatos felolvasást.

A gazdaközönség sürgős figyelmébe! A gazdaközönség köréből beérkezett kérelmeknek és megnyilatkozott kívánásoknak megfelelőleg, hosszú időn át kísérletezünk olyan patkányirtószert előállításával, amely rendeltetésének megfelelően, a patkányokat tehát kipusztítja és az anyag egyéb állatra nem mérgező hatású. Célunk elértett, a befejezett kísérletek abszolút eredményűeknek bizonyultak és ennél fogva a *Ratimors patkányirtószert* a mai naptól kezdve forgalomba hoztuk. Használati utasítást minden csomaghoz mellékelünk, felvilágosításul készítséggel szolgáink. A *Ratimors* megrendelhető a *Veterinária Vegyszertár Rt.*-nél Budapest, IX., Lónyay-utca 18/b.

A gazdaközönség figyelmét felhívjuk a teljesen átalakított, régi jó hírű Rémi szállodára, ahol teljes tisztaság és rend várja a gazdaközönséget. Abszolút féregmentes szobák, gőzfűtés, a szobákban hideg és meleg víz. A gazdaközönségnek a „Köztelek”-re hivatkozva szobánként 20% kedvezményt adunk. *Rémi szálloda Budapest, VIII. ker., József-körút 4. szám.*

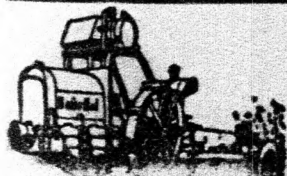
FORDSON-TRAKTOR EKÉVEL azonnal szállítható **HAHN** Autorizált képviselő Budapest, VIII., Üllői-ut 52/b Telefon: József 1-60

Ismét kaphatók:

MELICHAR „Unicum-Drill” sorvetők
eredeti **MELICHAR** „Ideal” műtrágyaszórós répavetők
eredeti **BÄCHER** acélekék és talajmívelőeszközök
eredeti **DEYL** répakapálók

Ajánlattal készséggel szolgál!

BÄCHER * MELICHAR
RUDOLF FERENC
BUDAPEST 1778
V., Vilmos császár-ut 60. sz.
Sürgönyelm: KULTUR Budapest TELEFON: 28-02 és 19-57

BIZTOSAN és GAZDASÁGOSAN

SZÁNT és CSÉPEL
35-40 HP

EXCELSIOR MOTOREKÉNK

GAZDÁK SZÁMÁRA KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK

TESSÉK ISMERTETÉST KÉRNI

MAGYAR ÁLTALÁNOS GÉPGYÁR R.-T.
AUSTRO-DAIMLER-MAG-PUCH

Magyarország előkléi központja: BUDAPEST, VI., LISZT FERENC-TÉR 9.

TÁVIRATI-CIM:

DAIMAGPUCH, BUDAPEST
TELEFON: 5-72

CIPŐK ÉS BAKANCSOK

Izolcsőb gyári árban.
Sárga strapabakancs, párja K 155.000
Sárga zsiros tehénbőrbakancs, I-a minőség, párja K 175.000, 195.000
Férfi sárga strapapipa, amerikai forma, párja K 195.000
Férfi és női I-a box, magas pántja K 250.000
Férfi sárga vagy fekete puhaszaru strapacsizma, párja K 425.000
Postal megrendelést pontosan csak küldjél. Eg sem felelt árak részletesen vagy kísérel. 1301

KISS H. cipőgyáregykedő Budapest, VII., Miksa-utca 13. (Dohány-u. sarok, New-York palotánál)

Világszabadalom!
Forró nyárban sem kell jég,
ha húst, tejet, tojást, sőt stb.
Önműködő A-S géppel hűt
mely így egyszerűen egyszerű:
Nincs kezelési! Nincs utántöltés!

Gellért Ignác és Társa Budapest, V., Koháry-u. 4. Telefon: 12-91
Wien, III., Kegelsasse 27.

KERESKEDELEM, TOZSDE.

Rovatvezető: Rege Károly dr.

Budapesti gabonapiac. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Gabonaszakosztályának jelentése.) 1925. január 22. A gabonapiac az irányzatban nem történt lényegesebb változás. A piacon mindazonáltal tartózkodnak a nagyobb üzletkötésektől, mert különböző hírek vannak forgalomban az esetleges kormányintézkedésekről. A terményekkel piacon főleg tengeriben nagyobb a forgalom. Budapesti paritásában, kg.-kint a következő árakat jegyezték: Buza 76 kg.-os: tisztavidéki 5950-5975, fejtérmejei és pestvidéki 5925-5950 K. Buza 78 kg.-os: tisztavidéki 6075-6100, fejtérmejei és pestvidéki 6050-6070, rozs 4900-4950, takarmányrpa 4000-4200, sörárpa 4900-5150, zab 4150-4300, utjengeri 2920-2950, köles 2650-2750, korpa 2550-2800 K.

Budapesti liszt- és őrlémenyiac. (Avena) Mezőgazdasági Termény- és Állattérkéskítő R-T. jelentése.) Január 23. Tartott irányzat mellett a tegnapi tozsdán a következő lisztárak fordultak elő: Duplanullás 8500, nullás 8300, kettes 8000, hatos 6900, takarmányliszt 3400, korpa 2350, egyes rozsliszt 6400, 75%-os egységes rozsliszt 5800 K. volt kg.-kint budapesti paritásában, zsákkal együtt.

Budapesti takarmányvásár. (A székesszőlősi rászérigazgatóság hivatalos jelentése.) Rétság II. r. ó 80,000-125,000, III. r. ó csomagolásra 35,000-75,000, muhar-széná 140,000-160,000, lucernaszéná 190,000-200,000, zabos-bakkonyiszéná 155,000-160,000, takarmányrépa 45,000-50,000, alomszalma 55,000-70,000, zsuppszalma 72,000-90,000, zsuppszalma 1 kéve 4000 K.

Vetőmagvak. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Vetőmag-szakosztályának jelentése.) Jan. 23. Lőhere szilárd irányzatát telje mértékben megtartotta, ami az árak további emelkedésében nyert kifejezést. Németország, ugyiszintén Amerika vásárlásait folytatja s a nagyobb mérvű kivitel készleteinket jelentősen apasztotta. Nem hangsúlyozhatjuk eléggé, hogy olomzról árban a készletek lényegesen kisebbek, mint az előző évek hasonló időszakában s az eladott mennyiségek pótlás nehézségekre utközik, mivel arankamentesítésre alkalmas nyersárat csak elvétve kínálnak. Lucerna-nyersárat irányzata nem változott. A külföldi megbízások hiánya a vételkészségre bönítőlő hat, ennek ellenében a kínálat növekedik. A magkereskedők elegendő készletek felett rendelkeznek s miután a belföldi szükséglet még nem mutatkozik teljes nagyságában s így a készletek kiegészítése nem vált szükségessé, teljes üzletlenség uralkodik. Fehérhere. Az üzlet korlátozott, az árakban változás nem igen jutott érvényre. Nyulzapuka. A kínálat gyenge, az árak tartottak. Baltacim. A piacon nagy vételkészség nyilvánult és az árakban is erősebb variáció volt észlelhető. Bükköny. Az árak nem igen változtak, a kínálat nem haladja meg a rendes méreteket. Viktória-borsó-ban nyugodtabb felfogás jutott érvényre, effektív árban nem igen fejlődött ki üzlet. Köles. Ausztria a vásárlásokban, hosszabb szünet után élénkebb érdeklődést fejt ki, miöek következtében az eddigi lanyhulást kellemesebb hangulat váltotta fel. Mák. Az üzlet irányzata változatlan maradt. Vevők tartózkodók voltak vásárlásaikban, míg a második kéz igyekezett kötésein tudni. Lencsében kevés a forgalom és kötések alig fordulnak elő. Bab. Olasz, holland és osztrák piacokon legutóbbi jelentésünk óta ársökkenés következett be, ami azon körülményre vezethető vissza, hogy a bajózási évad közeledő megnyíltával nagyobb kínálatra számí-tanak. Tavasi vetőmagvakra nagyban érkeznek be rendelések, különösen herefélék és répamagvakban történtek nagy arány-

ban előjegyzések, mely utóbbiban a gazdák megbízható minőségben biztosítják magukat.

Árak nyersáruért 100 kg.-kint budapesti paritásában:

Bab, fehér	440,000 - 460,000 K.
Bab, tarka	380,000 - 400,000 "
Baltacim	680,000 - 700,000 "
Borsó, Viktória	640,000 - 700,000 "
Bükköny tavaszi	330,000 - 340,000 "
Csibehur	320,000 - 340,000 "
Csilagfürt	320,000 - 350,000 "
Fehérhere	4,000,000 - 5,500,000 "
Kendermag	640,000 - 670,000 "
Köles, fehér	340,000 - 360,000 "
Köles, szürke	270,000 - 290,000 "
Köles, vörös	290,000 - 300,000 "
Lencse, kisszemű	400,000 - 450,000 "
Lencse, nagyszemű	700,000 - 750,000 "
Lenmag	700,000 - 750,000 "
Lóbab	300,000 - 350,000 "
Lóheremag, nyers, nagyaránkás, nem tisztítható	2,400,000 - 2,800,000 "
Lóheremag, nyers, nagyaránkás, tisztítható	2,900,000 - 3,100,000 "
Lóheremag, nagyaránkamentes	3,300,000 - 3,500,000 "
Lóheremag, fehér, olomzárólt	4,500,000 - 4,700,000 "
Lóheremag, vörös, olomzárólt	4,100,000 - 4,300,000 "
Lucernamag, nyers nagyaránkás, nem tisztítható	2,200,000 - 2,400,000 "
Lucernamag, nyers, nagyaránkás, tisztítható	2,500,000 - 2,600,000 "
Lucernamag, nagyaránkamentes	2,800,000 - 3,000,000 "
Lucernamag, fehér, olomzárólt	3,400,000 - 3,600,000 "
Lucernamag, vörös, olomzárólt	3,200,000 - 3,300,000 "
Mák	1,800,000 - 1,900,000 "
Muharmag	240,000 - 260,000 "
Napraforgó	360,000 - 400,000 "
Nyulzapuka	2,800,000 - 3,200,000 "
Takarmányrépa	1,800,000 - 1,900,000 "
Tatárka	300,000 - 320,000 "

Cukorpiac. A kristálycukornak belföldi nagyban eladási ára jelenleg adó és kincstári részesedés nélkül ab gyár kg.-kint 6200 korona. A cukoralapon szerződött gazdánál ez az ár képezi az elszámolás alapját a cukorgyárakkal. A pénzügyminiszter körrendeletet bocsátott ki, amelyben a cukorára forgalmi adójának alapjául szolgáló árat az 1924-1925. évi termelési időszakra a cukorgyárakba és szeszgyárakba beszállított répa után egységesen 35,000 K.-ban állapította meg métermázsánként. Külföldi cukor javuló londoni nyitásijelentésekre jobb megítélésnek örvendett, azonban az üzlet minimális maradt. Német exporteurktor loko és január 16/10¹/₂-17, március-április-május 16/9-16/10¹/₂, cseh finom kristálycukor loko 17/4¹/₂-17, március-április-május 17/4¹/₂ shilling.

Budapesti vágómarhavasár. 1925. évi január hó 22-én. Felhajtás 771 drb nagy vágómarha. A vásár irányzata lanyha volt, az árak ismét 500-1500 K.-val olcsóbbodtak kg.-kint. Eladatlannal visszamaradt 25 darab nagymarha. Következő árakat jegyezték: Bika, jobbminőségű 12,000-15,000, kivételesen 15,500-18,000, bika, silányabb minőségű 7000-11,500, tarka hízott ökor, jobb minőségű 13,500-17,500, kivételesen 18,000-18,500, középmínőségű 8500-13,000, alárendelt minőségű 5500-8000, magyar tehén 8500-14,500, kiv. 14,600, tarka tehén 5500-15,000, kivételesen 15,500-18,000, bivaly 6000-8500, kiv. 10,000, növendék 2000-13,000, kicsontozni való 3000-5000 K.

Budapesti szarómarhavasár. 1925. január 20. Felhajtás: 83 drb elő belföldi szopósborsu. A vásár irányzata lanyha volt, az árak nem változtak. Jegyzett árak: Első borsuk. Belföldi szopós: I. rendű 22,000-23,000, kivételesen 24,000, II. rendű 20,000-21,000 K.

Tenyészállatok és jarmosókrök. (Magyar Mezőgazdák Állattérkéskítő Részvénytársasága jelentése.) 1925. jan. 23. Importált fehér erdélyi jarmosókrök 18,000-20,000, I. rendű fehér belföldi jarmosókrök 15,000-17,000, I. rendű tarka belföldi jarmosókrök 12,000-15,000, friss fejstehén 17,000-21,000, 1¹/₂ éves fűzők 13,000-15,000, 1¹/₂ éves tinók 12,000-14,000 K.

Budapesti sertésvásár. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Sertéstelepeinek jelentése.) A ferencvárosi vásáron a csütörtöki felhajtás 1077 darab volt, melyből eladatlannal visszamaradt 153 drb. A vásár menete tartott az árak a csekély felhajtás következtében 500-1000 K.-val emelkedtek. Árak: prima urasági 24,000-24,500, kivételesen 25,000, prima szedett 22,000-23,000, közép 21,000-22,000, könnyű jobb 19,000-20,000, könnyű silányabb 18,000-19,000, öreg urasági 21,500-22,500, öreg szedett 20,000-21,000, angol sonkamalac 22,000-23,000, zsír 29,000-29,500, szalonna 24,500-24,500, hus 30,000-32,000, hasított félsertés 27,000-29,000, haj 30,000-31,000 beállítani való sovány süldő 20,000-22,000 csak kínálat van. A pénteki felhajtás 336 drb. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete bizományi hízlalásra sertéseket elfogad.

Budapesti lóvásár. Jan 22-én tartott heti lóvásár forgalma lanyha. Felhajtott I. oszt. ló 1100 drb. Eladott 295 drb. Eladatlannal maradt 805 drb. Árak: Jobb minőségű hátascsikó 700,000-5,000,000, igás kocsi, nehéz 3,000,000-12,000,000, igás kocsi, könnyű 3,000,000-11,600,000, öszvér 300,000, alárendelt minőségű lovák 450,000-3,600,000, vágólovak 700,000-3,000,000 K. Vidéki vágóra vásároltak 23 drbót.

Wieni vágómarhavasár. (A Magyar Mezőgazdák Állattérkéskítő Részvénytársasága jelentése.) A f. hó 19-iki hétfői lóvásár felhajtása: belföldi 1400 drb, magyarországi 775 drb, csehslóvak 121 drb, jugoszláviai 12 drb, román 808 drb, németországi 22 drb, összesen 3138 drb. Vásár irányzata lanyha. Jegyzések: Ökor, extrém 19,000-22,000, I. r. 15,000-17,000, II. rendű 12,000-13,500, III. rendű 10,000-11,000,

bika, extrém 16,500-17,500, I. rendű 15,000-16,500, II. rendű 13,000-14,000, III. rendű 12,000-13,000, kicsontozni való 8000-10,000, tehén, extrém 15,000-16,000, I. rendű 12,500-14,500, II. rendű 900-11,500, III. rendű 7500-10,000 K. A f. hó 22-iki csütörtöki pótvásár felhajtása 780 darab volt. Vásár teljesen üzletlenség, árak 500-1000 koronával estek.

Wieni sertésvásár. (Magyar Mezőgazdák Állattérkéskítő R-T. jelentése.) A folyó hó 20-iki keddi lóvásár felhajtása: Magyarországi 92 drb, romániai 2997 drb, lengyel 7958, jugoszláviai 138 drb, összesen 11,185 drb. Árak: prima zsirsertés 21,500-22,500, kivételesen 23,000, közép zsirsertés 21,000-22,000, öreg zsirsertés 20,000-21,000, szedett zsirsertés 20,000-22,000, hussertés 16,000-21,000, kivételesen 21,500 K. Hussertés irányzata meglehetősen élénk, zsirsertés csendesebb. A f. hó 22-iki csütörtöki pótvásár felhajtása 3058 darab volt. Hussertésben az irányzat változatlan s ezek árai körülbelül 500-1000 K.-val emelkedtek.

Csehországi állattárak. (Magyar Mezőgazdák Állattérkéskítő R-T. jelentése.) Marhafelhajtás 1016 darab, sertésfelhajtás 3191 darab és pedig belföldi marha 213 drb, szlovak 123 darab, román 417 darab, lengyel 283 drb. Marhában az irányzat tartott, sertésben közepes. Jegyzések: ökor ck. 10-10¹/₂, közepes 8-9¹/₂, bika 8-9¹/₂, tehén 7¹/₂-8¹/₂, hussertés I. r. ck. 9-9¹/₂, hussertés II. r. 8¹/₂-9, zsirsertés I. r. 11-12¹/₂ ck.

Gyapju. A londoni december 20-i gyapjuaukeiön az árak minőség szerint 5-10%-kal lanyhábbak voltak a decemberi árakhoz képest. Vásárlókul főleg német és angol vevők jelentek. Az aukeió általában a lanyhaság jegyében folyt le és az aukeióra felhozott gyapjunak nagy része eladatlannal maradt vissza. Az árak prima merinó gyapjunál 5-10%-ig, a durvább, Cross-breds gyapjunál pedig 5%-kal mentek vissza. A belföldi gyapju piac a londoni aukeió hatása alatt tartózkodó, a termelők közül pedig csak azok bocsátják piacra készleteiket, akiknek feltétlen pénzre van szükségük. Általában a termelők kezén már csekély gyapjukészletek vannak, melyek az új gyapju nyírásig tartó három hónap alatt feltétlenül vevőre fognak találni belföldön. Árak minőség szerint legutóbb kg.-kint szennyes állapotban 42-55,000 K.-ig mennek.

Tej és tejtermékek. Árak a budapesti piacon: Teljes tej literje 5000-6000, tejszínhab literje 45,000-55,000, tejfel literje 20,000-28,000, vaj kg.-ja 60,000-95,000, nagyban 40,000-70,000, tehénturó kg.-ja 14,000-18,000, juhturó kg.-ja 36,000, omentáli sajt kg.-ja kicsinyben, hazai 80,000-100,000, nagyban 80,000, grói sajt kg.-ja kicsinyben 70,000-75,000, nagyban 55,000-60,000, trappista sajt kg.-ja kicsinyben 50,000-54,000, nagyban 36,000-40,000 K.

Baromfi és tojas. Árak a budapesti piacon kicsinyben: Csirke párja 50,000-100,000, tyuk párja 120,000-150,000, hizott ruca kg.-ja 38,000-45,000, hizott pulyka kg.-ja 35,000, libamáj kg.-ja 80,000-130,000, ludzsir kg.-ja 60,000, tojas darabja 1600-2300 K.

Budapesti halpiac. Árak kg.-kint: Ponty Ia kicsinyben 50,000-55,000, nagyban 32,000-38,000, ponty IIa kicsinyben 35,000-40,000 K.

Zöldség és gyümölcs. Árak kilogrammonként a budapesti piacon: Sárgarépa 2400-5000, petrezselyem 3500-6000, zeller 3000-8000, kalarábé 4000-5000, vöröshagyma 4000-5000, fokhagyma 30,000-40,000, cékla 2500-5000, fejeskáposzta 4000-5000, kelkáposzta 5000-8000, rózsaburgonya kicsinyben kg.-kint 3600-4000, nagyban q-kint 310,000, fehérburgonya kicsinyben kg.-kint 2000-2400, nagyban q-kint 150,000, karfiol 8000-15,000, torma 14,000-40,000, sóska 28,000, spenót 6000-7000, champingomba 60,000-100,000, alma 6000-20,000, körte 10,000-28,000, szőlő 28,000-36,000, dió 18,000-24,000, gesztenye 10,000-18,000 K.

Borpiac. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Borértékesítő Osztályának jelentése.) A helyzet utolsó jelentésünk óta sem változott. Legfeljebb azt mondhatjuk, hogy a piac még lanyhább és hogy a kereskedők vásárlási képessége még gyengébb lett. Az árak változatlanok.

Szesz és szeszitalok. A szeszüzletben a héten a forgalom élénk volt és úgy a nagyban, mint detailüzletben több tétel finomított szesz kelet el a legutóbbi jegyzett árban. Denaturált szeszt 1000 K.-val olcsóbb árban ajánlottak. Gyümölpálinkafélékben a kínálat valamivel élénkebb, azonban a vételkészség még mindig jó és törköly 83-86,000, szilviorium 85-88,000, seprópálinka 75-77,000, borpárlat 110-125,000 K. jegyezték 10,000 literfokonként forgalmi adó nélkül ab termelőállomás.

Zürich, jan. 22. (Devisavárslat.) Budapest 0'0072, Berlin 123'50, New-York 518'37¹/₂, Bécs 0'007325, Prága 15'55, London 2483'50, Páris 28'1125, Milánó 21'42¹/₂, Belgrád 8'40, Bukarest 2'75.

Egy aranykorona ma a dollár hivatalos jegyzésének pénzfolyamán számítva 14,566'58 papirkoronával egyenlő.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. G. Cseke. A eukorborsó magnak való természetéről kimerítő közlemény jelent meg a „Köztelek” 1924. évi márciusi első számában. A zöldborsóként való termesztés kifizeti magát. Nagyobb áresés a budapesti piacokon akkor szokott előfordulni, amikor egyidőben igen nagy mennyiség érkezik fel. A május közepén piacra kerülő korainak (Express) és a június végén, illetve szeptember-októberben megjelenő vetőborsónak igen jó ára van. Termesztési feltételek: Talajban nem válogat. Sötétebb homoktalajon meleg fekvésben igen korai lesz, míg kötött, hűvös talajban és északi fekvésben ugyanazon fajta és vetési mód mellett is 10-20 nappal később fejlődik ki. Trágyázás után a második, illetve jó termőerőben levő talajnál a harmadik évben vehető -

FORDSON-TRAKTOROK, OLIVER-EKEK, FORD-AUTOK
ANTAL JÁNOS és TÁRSA LINCOLN-FORD-FORDSON Kaposvár, Fő-utca 22. szám
szállításra kaphatók: 1478
Kaposvár, Fő-utca 22. szám

2

I
szer
Hír
köz
elár
stat
ing
zem
jár
erő
tur
sze
ket
bir
ha
ho
is

pe
k
a
p
az
ta
or
n
a
f
i

korán, március elején. Ha az időjárás engedi, februárban is vethető sorvetőgéppel 30-40 cm. sortávolságra. Vetőmagszükséglet kat. holdra: „Express” cukorborsóból 50-60 kg. „Amerika csodája” vetőborsóból 60-70 kg. A szeptember-októberi zöldborsó július végén, augusztus elején vetendő, legalább 10%-kal több vetőmaggal. Terméshozam: Expressből kétszeri szedés után 15-20 q. „Amerika csodája” vetőborsóból háromszori szedéssel 20-25 q. zöldhüvely kat. holdankint. L. F.

B. A. Fadd. Ocsu az, amelynek tulnyomó részét törött gabonamagvak szemei és legalább fele részben gyommagvak és egyéb alkatrészek képezi. Ocsu aranykoronában átlagosan a háboru előtt 4-6 korona értéket képviselt q-kint. Ma sem lehet ennél nagyobb összegre becsülni. Szemestengeriből is annyi lenne ocsu helyett adandó, amennyi mennyiség ennek a 4 és 6 koronának megfelel. O. J.

K. B. Budapest. A magja végett természetű őszi borsó szalmája takarmányszalmának minősítendő, tehát ha a szerződésben az van, hogy az őszi és tavaszi szalma, törek, polyva a haszonbérlet lejártakor visszahagyandó, akkor az őszi borsó szalmája tavasszal takarmányozásra alkalmas, azonban ez is a tavaszi szalmák sorába tartozik, tehát véleményünk szerint ingyen átadandó a bérlet lejártával. O. J.

F. J. Balmaújváros. Hogy a szuperfoszfát télen át fagyos földön marad és csak tavasszal boronáltatik be, a foszfortartalomra befolyással nincs, miután a levegő vagy hideg befolyása a foszfortartalmat nem változtatja meg. A hatóképesség szempontjából mindenesetre előnyösebb a foszfort még ősszel beboronálni. S. E.

H. Gy. Lékosháza. A szikes talaj javításáról nem mondhatunk véleményt, ha nem ismerjük azt, hogy ez a szikesek milyen neméhez tartozik. Mert a javítás módja a szikesek természete is összetétele szerint változik, az első tehát, hogy megismerjük az illető szikes kémiai összetételét. Ha ezt ismerjük, akkor állapítjuk csak meg a javítási módját és lehetőségét. Ehhez azonban még ismerni kell az előfordulás körülményeit és vízrajzi viszonyait, ami csakis helyszíni felvétel alapján lehetséges. A talajrobbantást ajánlották ugyan már szikesek javítására, de még nem rendelkezünk olyan pozitív tapasztalatokkal, melyek alapján erről határozott véleményt mondhatnánk. S. E. dr.

N. U. A Thomas-salak kiszórására vonatkozóan között második változatot nem értjük. T. levelének fogalmazása szerint ugyanis a Thomas-salak kombinált vetőgéppel sorba és műtrágyaszórógéppel szórva volna adandó és azután betárcsázandó. Talán fordítva? Egyébként a Thomas-salak lassu hatása miatt nem igen való sortrágyázásra és azért, amennyire a közölteket nyomán megítélni bírjuk, legjobbnak tartanók a Thomas-salakot most, ahogyan a leggyenyeltesebben és a földnek legkevesebb meggyúrásával lehet elhinteni és ha a talaj nagyon rászorult a foszforsavtrágyázásra, illetve azt nagyon meghálálja, vetéskor szuperfoszfátot adni sorba. Gy. J.

P. J. Hídcsárdó. A kérdéses lacernaszőna súlyát 220-230 q-ra becsüljük. O. J.

Ulrich B. J. Budapest VI., Vilmos császár-ut 31.

Telefon: 126-07, 126-08, 126-09, 126-10 és 126-11. Telefon: Interurban 68-17.

Nagy raktárt tart mezőgazdasági, ipari és bármely más célra kitérő szerkezetű centrifugál és magasnyomású turbina-SZIVATTYUKBAN

magas hatásokkal, villamos- és gépjárműre.

Öntözberendezések részére

SZIVATTYUMŰVEKET

szabadalm. speciális szerkezettel, nagy szállítóképességgel

Mélyfúrású csövek részére

Bármilyen szivattyú-szerkezetet

kézi, gépi vagy járgányos meghajtásra

és ott kutak részére.

Állandóan raktáron vannak:

kézi- és lófogatu tűzifecskendők, fűró-csővek, forrcsővek és lokomobilcsövek kovacsolt- és öntöttvas vízvezetési csövek.

Nagy raktár

fűrdő-, klozet- és mosdóberendezésekben

sárgaréz-, fém- vagy vasfém vízvezetési, gőszelvényekben, öntöttvas lefolyó, draina- és kőagyag- és ólomcsövekben.

Selejtes kovacsoltvascsövek kerítések és védőkorlátok részére.

1493

Hirnevés Szent Egydy-i GŐZEKEKÖTELEKET

legelsőrendű minőségben raktárról azonnal szállít a gyár képviselője:

Magyar Béla

Budapest, VI., Gróf Zichy Jenő-utca 30.

Telefon: 44-47 7139 Telefon: 44-47

Legszebb ajándéktárgyak,

amelyek hosszú időre sok örömet okoznak:

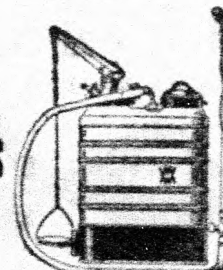
Fényképezőgép	200.000 K-101
Elektromos asztali vasut	1.150.000 K-101
Színházi láteső, tokkal	375.000 K-101
Kis házi mozigép	217.000 K-101
Rugóhúzó vonat, komplett	196.000 K-101
Kis gőzgép	115.000 K-101
Motor v. dinamó	100.000 K-101

Tekintse meg kirakatainkat! Vidékre postai szétküldés.

HATSCHEK ÉS FARKAS, BUDAPEST

IV., Károly-körút 26/K 1498 VI., Andrássy-ut 31/K

Szőlőhöz
CSEPEL

Cukorrépa-hoz
GLOBUS

Gyümölcs-fához
ARBOR

Burgonyához
PAX

jegyű magasnyomású hátipermetező a legjobb.

Gyártja:

WEISS MANFRED
ACÉL- ÉS FÉMMŰVEI R.-T.
CSEPEL

Részletes Arájlattal készséggel szolgál és kívánatra vételkötelezettség nélkül díjtalanul a helyszínen bemutatja

AGRARGLOBUS Mezőgazdasági Géphereskedelmi R.-T.

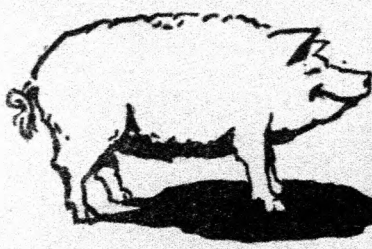
Budapest, IV., Egyetem-utca 1. sz., 1. em.

Telefon: József 153-54, József 153-76, József 125-79

CHINOIN gyógyszer- és vegyészeti termékek gyára r.-t. **UJPEST**
Telefon: 163-36, 133-54, 85-30

Bélférges malacai leromlanak, könnyen fertőződnek és elpusztulnak.

Malacok **BÉLFÉRGESSÉGE** ellen:

KeBAL

Az összes bélférgeket néhány nap alatt biztosan elpusztítja és elhajtja. Egyszerű a kezelés! $\frac{1}{2}$ - 1 kg. élőállatsúly értékével meggyógyíthatja malacait!

- $\frac{1}{4}$ kg. **KEBAL** elegendő
- 18 drb 8 kg.-os testsúly malacnak
- 9 drb 9-15 kg.-os testsúly malacnak
- 6 drb 15 kg.-nál nehezebb malacnak

Megrendelésnél az állatok testsúlya megjelölendő!

Csak sértetlen CHINOIN plombával ellátott doboz eredeti. Plomba nélkül ne fogadjunk el!

F & S GOLYÓSCSAPÁGYAK

Telefonok J. 39-02, 51-99 **VECSEY JENŐ OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK** Sürgőnycim: **VECSEYÉK.**
BUDAPEST, VIII. KERÜLET, KISSTÁCIÓ-UTCA 11. SZÁM

Vetőmagremesítő és Értékesítő R.-T.

Budapest, V., Mérleg-utca 3., III. em.

Vezérigazgató: **SZÉKÁCS ELEMÉR**

Távíratcim: **Nemesmag** Telefoni: 128-35, 76-60 és 146-20

Azonnali szállításra vagontételekben is:

eredeti nemesített **Székács** zab, továbbá
 eredeti nemesített **Székács** tavaszi hatsoros árpa
 eredeti nemesített **Fleischmann** koránérő, aranyárga lófogu tengeri
 eredeti nemesített **Fleischmann** kendermag
 eredeti nemesített **Fleischmann** fonallen-vetőmag
 eredeti nemesített **Fleischmann** fehér bokorbab

1707

vetőmagvakra előjegyzéseket és megrendeléseket elfogadunk.

Eredeti német
és belföldi

TAKARMÁNYRÉPAMAGOT

ajánl: **MAYER HENRIK** és Tsa vetőmagnagykereskedése

Sürgőnycim: **Vetőmag**

Budapest, V., Akadémia-utca 8. sz.

Telefon: 165-62 és 168-11

GOLYÓSCSAPÁGYGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 BUDAPEST, X., NOSZLOPI-U. 1. TELEFON: József 140-66

Szállít: ←GR→ jelű, saját gyártmányu, valamint ←DWF→
 és PwK jelű golyóscsapágyakat legjobb minőségben

Külön osztály javítások részére!

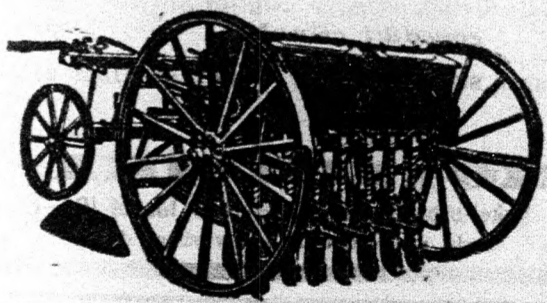

HERCEG ESTERHAZY NOVÉNYNEMESÍTŐ ÜZEME, ESZTERHÁZA

ajánlja bőtermő és kitűnő minőségű **magyar tavaszi búzáit**, valamint korai, aprótoku, **kék mák féleségeit**,
 valamint **különféle fűmagvait**, amelyek nagyobb tételekben is kaphatók.

Tavaszi búzát az elszállítás napján érvényes azonos hl. súlyú dunántúli buza budapesti ára + 40% számlázunk, így a mákot is, de utóbbit 1 q-án aluli rendelésnél + 50%-kal. A körülbelüli vételár a megrendeléssel egyidejűleg feladandó: **Herceg Esterházy Központi Pénztára, Eszterháza** címre. Szállítás, ha zsákok küldése jelezve nincs, saját zsákokban egy héten belül eszközöltetik, melyek önköltségen számoltatnak. Kölcsönzsákokat nem adunk.

7169

Vetőgépek, acélekék

és egyéb mezőgazdasági gépek

legtekélyesebb kivitelben **WEISS MANFRÉD R.-T.** vezérképviselőségénél
 „PYRAMIS” Magyar Földbirtokosok és Földbérlok Kereskedelmi Részvénytársasága

Telefon: 85-49 és 65-50.

Budapest, VI., Teréz-körut 26.

Sürgőnycim: „Pyramis”

Osztályai: Műszaki, gabona-, liszt-, takarmány- és gyapjuosztályok. Vetőmagtisztítóüzem. Bankosztály. Részvénytőke 1-6 milliárd

MÉSZNITROGÉN

17-19% nitrogéntartalommal, a legjobb és legolcsóbb légenyutrágya. Kalászosok és kapások, valamint szőlő stb. trágyázására kiválóan alkalmas. Gyártja:

NITROGÉN MÜTRÁGYA ÉS VEGYIIPAR R.-T.

TELEFON: 106-19, 151-70. BUDAPEST, V., JÓZSEF-TÉR 1. Távirat: **NITROGÉN**

Világítás és hegesztés céljaira **KARBID** ugyanott kapható. prima szemcsés, permentes

„SELECTA” Magtermelő R.-T. Budapest

Központi iroda: IV., Váci-utca 27-29. szám, félmelet

Távírat cím: **SELECTAS** Budapest 235 Telefon: 191-35

Kísérleti tanyák és tisztítótelepek: **Sőregpuszta, u. p. Tápiószéle**

Elfogadunk rendeléseket abszolút tisztára, magas csiraképességgel, saját tenyésztésű

kifejtő borsókra, velőborsókra, sárgahüvelyű bokorbabokra, zöldhüvelyű bokorbabokra, karósbabokra

amíg készletünk tart. Borsóból legkisebb rendelés 50 kg., babból 25 kg. A rendelések beérkezésétük sorrendjében intéződnék el. Csomagolást önköltséggel árban számítjuk. Rendelések a budapesti központi irodába küldendők.

Gőzekékötél

elismert legjobb minőségben kapható:
HEGEDŰS JOZSEF okl. gépészmérnök
 Budapest, IV., Papnövelde-utca 1. sz.
 TEL.: 1.154-04 és 1.70-97 1874 Sörgöncym: HEGERMOR

Bérszántást vállal:
Szolinszky Jenő mérnök
 bérszántóvállalata
 Budapest, VII., Damjanich-u. 46.
 TELEFON: József 109-74 7181

Haszonbérlok figyelmébe!
Buza-haszonberek
 fixrozását papirkoronában vállalja
 Termény- és Árkereskedelmi R.-T.
 Budapest, V., Géza-utca 9.
 Határidőzűleteket külföldi tőzsdékre alacsony fedezettel közvetít. 7205

Motortulajdonosok figyelmébe!
**Mindennemű benzín-
 motort petróleum-
 üzemre alakítunk**
 ezáltal negyvenszázalék üzemköltségmentekarítást garantálunk. Az alakítás a helyszínen történik.
„Columbia“
 műszaki és villamossági vállalat
 Budapest, V., Vilmos császár-ut 66.
 Telefon: 161-27. 7203

TÖZEGKORPÁT
ALOMTÖZEGET
 légszűrő állapotban azonnal szállít a
TÖZEGKITERMELŐ R.-T.
 Központi iroda:
 Budapest, VI., Teréz-körút 26.
 (Pyramis helyiségben)
 Telefon: 65-48, 65-49, 65-50
 Interurbán: 196-97
 Termelőtelep és gyár:
Fonyód (Somogy m.) 7198

**KÖZSÉGI AMERIKAI ALANYVÉSSZÓTELEP-
 ÉS GYÜMÖLCSFAISKOLAKEZELŐSÉG, SIKLÓS**
 Berlandieri X Ripária és Rupestris-féle sima és gyökeres vesszők szokványminőségben, továbbá gyümölcsfák különböző fajtákban méltányos árban nagy mennyiségben kaphatók. 7198
 Kivánatra árjegyzékkel szolgál a közföld: Stróbi Lajos és Schmidt Vilmos, gazdasági iskolai igazgatók

Eladó
 kétgéprendszerű gőzekekészletek:
KEMNA 24 HP
FOWLER 20 HP
FOWLER 16 HP
GANZ-DANUBIUS 20 HP
 A gőzekekészletek kevésbé használt, gyárilag javított, kifogástalan üzemképes állapotban, kedvező fizetési feltételekkel prompt szállíthatók. Megtekinthetők Lehel-utcai gyártelepem.
Billenőke sekélyszántáshoz, 9-vasú.
Gőzgrubber, FOWLER-féle, 5 m. munkaszélességgel.
Gőzboronák, FOWLER-félek, 7 m. munkaszélességgel, röges földet tavaszi megmunkálásához kiválóan használhatók.
Vizeslajtok 12 hl. vashordóval.
Lakókocsik.
Gőzekékötélek.
Erdélyi Márk Gépgyár
 Budapest, VI., Lehel-utca 10. sz.
 Telefon: 191-17, 194-35
 Sörgöncym: Gőzke Budapest 7207

Szuperfoszfátot és chilisalétromot

rendkívül olcsó árban és a legelőnyösebb feltételek mellett szállít:
FÖLDES GYŐZŐ Mag- és Terménykereskedelmi Részvénytársaság
 BUDAPEST, V., ZRINYI-UTCA 14. SZ.
 TELEFON: 141-10
 Táviratcím: FÖLDESUR Budapest
 A Danica Vegyipari Részvénytársaság budapesti vezérképviseletéé

OLVASSA a „Köztelek Olcsó Könyvtár“-t. — Kapható a „Patria“ r.-t. gazdasági szak könyvkereskedésében, Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 26. szám (Köztelek)

„AGROTECHNIKA“

MEZŐGAZDASÁGI GÉPTECHNIKAI TANÁCSADÓ
 ÉS SZERKESZTÉSI IRODA

Foglalkozik minden, a modern mezőgazdálkodás műszaki részét illető és technikai természetű feladattal.

Vállalja a következő munkákat:
 Mezőgazdasági gépek konstrukciója és konstruktív átalakítása magánosok és gyárak, valamint enemu mthelyok részére; ilyenmü műhelyrajzok és kalkulációk készítése.
 Teljes mezőgazdasági műszaki üzemtervek készítése és keresztülvitele.
 Mezőgazdasági géptechnikai találmányok szakszerű kidolgozása.
 Mezőgazdasági gépek és eszközök felülvizsgálata és karbahozatala szavatosság mellett.
 Mezőgazdasági üzemek gépészeti és műszaki berendezéseinek jókarbantartása évi átalányalapon, szavatosság mellett.
 Tanácsadás mindennemü mezőgazdasági géptechnikai ügyben.
 Mezőgazdasági műszaki üzemanyagok vizsgálata és kipróbálása.
 Mezőgazdasági műszaki üzemek állandó irányítása és vezetése.
 Mezőgazdasági gépkísérletek és próbak végzése.

Speciális ág:
 Motorikus talajművelő eszközök konstrukciója, átalakítása, javítása, felülvizsgálása, kipróbálása, vétele és eladása és tanácsadás ezekben az ügyekben.
Gépkészítési vizsgákra való előkészítés, kiváló szaktanár által.

Minthogy semminemü gyárban vagy vállalatban nem vagyunk érdekelve, minden munkánkban a gazdaközönség érdekeit abszolút pártatlansággal és lelkismeretességgel szolgálhatjuk, ami egyedül célunk! 7002

Irodánk elismert szaktekintély vezetése alatt áll.

Cím
„AGROTECHNIKA“
 Budapest, IX., Erkel-utca 19., I. 2. Telefon: József 101-87
 Irodai órák: hétfő, szerda, péntek d. u. 3-6-ig, vasárnap d. e. 11-1-ig

GAZDASÁGOK FIGYELMÉBE:

Tárcsásboronák, 8-10-es ekék

Losonci Gazdasági Gépgyár gyártm. **vetőgép** tolokerekés és kanalas rendszerűek, míg a készlet tart, igen olcsón kaphatók. 1113
 Kérjen árajánlatot!
SATURNUS Műszaki és Gépkereskedelmi Részvénytársaság, Budapest, V., Rudolf-tér 2. sz.

Szür
 valódi erdélyi műposztóból világos szürke v. sötétszürke színben:
 Gazdasági szür: esővédő 820.000 K
 cuklyával
 Kocsis-szür, piros, kék, fekete, zöldszínű kézi himzéssel 1.100.000 K.
 egész dus kézi himzéssel 200.000 K.
 fehér kocsis-szür 1.400.000 K.
Kocsis esőköpeny
 fekete vízmentes gummitövevből kámszával 550.000 K.

**Inas-
 és vadászöltöny**
 szürke posztóból, zöld gallér és kézélővel, nadrágon lámpaszal, sacco szabás 1.300.000 K.
 blouse szabás 1.100.000 K.
Igáslópokróc (montan)
 szürke színben, kék calkkal 270.000 K.
 Szalmaszák 55.000 és 50.000 K.
 Kocsiskalap, kesztyű, kocsitakarók.

Zsinóros kocsisdolmány
 fekete zsinórozással, nikkol-gombokkal, szürke posztóból 1.100.000 K.
 színes posztóból 1.600.000 K.
Asztinöltöny, fekete, lapos zsinórozással, nikkol olíva- és rózsával szürke posztóból 1.050.000 K.
 kék posztóból 1.050.000 K.

Diszdolmányöltöny
 fekete zsinórozással és sujtással, nikkol-gombokkal, sötétkék, buzarvirágkék, szürke, bordó-vörös, sötétzöld színű posztóból.

Rövidkocsisbunda
 fekete zsinórozással, nikkol gombokkal, fehér báránybőrborítással, fekete prémzéssel szürke posztóból 2.000.000 K.
 színes posztóból 2.250.000 K.

Hosszu kocsisbunda
 fekete zsinórozással, kitűnő posztóból, nikkol-gombokkal, végig fehér báránybőrborítással, fekete prémzéssel 2.800.000 K-tól

Culmann ÉRTÁRSÁG
 RÁKÓCZI ÚT 16

7. SZÁM

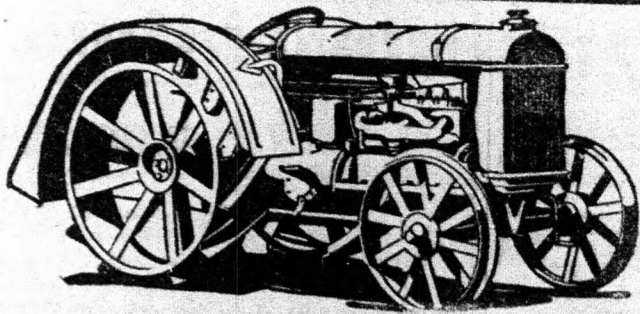
GÖZ
 SZILÁGY

KOMNIO
 KOMNIO
 MacLAREN-
 HAWA-tr
 SKODA-
 vátorok,
 n
 „AGRICULT
 (Fleisch
 BUD
 Mode

REKORD b

Csépl
Pénz
STERN-f
 680 kg. tiszt
 buzaszen
 volt az eredmény,
 egy közönséges do
 bizottság előtt után
 Kérdezőkódés
BÁRDOS

Lóta
Ostorn
BK

FORDSON-TRAKTOR

Kapható: **HALTENBERGER VILMOS**-nál, a „Ford”-gyárak autorizált képviselőjénél
Budapest, VI., Nagymező-utca 19. sz.
Telefon: 66-15 • Sürgőnycim: Wilford Budapest

A Fordson-traktor szánt, hajt, vontat petróleummal. A legolcsóbb univerzális gazdasági erőgép. A világon páratlanul elterjedve. **Raktárról azonnal szállítható.** FORD-teherautó pótkocsival 3 tonnára. Az autó ára 79 millió korona.

GÖZEKE

részleteket mindenféle gyártmányú gézekéhez készít és szállít precíz kivitelben, acélfogaskerekeket, fémcsapágyakat, tűzszekrényeket, ekevasakat stb. **SODRONYKÖTELEKET**

SZILÁGYI és DISKANT gépgyára, MISKOLCON.

KOMNICK-féle motorekék 45 HP, 80 HP
KOMNICK-féle kettősrendszerű gézekék
MacLAREN-féle magánjáró és kettősrendszerű gézekék
HAWA-traktorok, cséplők, fűkaszálók,
SKODA-tejszeparátorok, kis ekék, kultivátorok, mindenféle gazdasági gépek, műszaki cikkek, olajok

„**AGRICULTURA**” KERESKEDELMI R.-T. géposztálya
(**Fleischl Samu** cég géposztálya)
BUDAPEST, V., NÁDOR-UTCA 28.
Modernül berendezett gépjavitóműhely.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA

Eternit

CSAK AZ „Eternit” VÉDSZÓVAL JELÖLT LAP VALÓDI.
ETERNIT-MŰVEK HÁTSCHÉK LAJOS BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33. GYÁR: NYERGES-UJFALU.

Szabadalmazott **GERGELY**-féle „**Kolumbus**” keltetőgép
lámpánélküli melegvízfűtéssel. 1922. évi modell. Pontos működés, egyszerű kezelés, önműködés hőszabályozás, semmibe sem kerülő üzemköltség és legnagyobb százaléku kelési eredmény. Számtalan elismertetéssel. A gyakorlatban fényesen bevált. Megrendelhető: **Gergely Béla** tanítónál, Kisberény u. p.: Lengyeltelep (Somogy megye). A kura tavaszi keltetéshez már most szerezz be a keltetőgépet! Részletes ismertető árjegyzék válaszbelég ellenében! 7130

BÉRLETEK, BIRTOKOK:

Bérletek: Nógrádban 1000, 500 hold száz kilóért 10 évre, 5 szobás urilakkal, 300 hold tulajdonostól 8 évre, 6 szobás urilakkal, felszerelés feltárlag kapható. **Mosonban** prima talajú bérlet, 750 hold részben feltárlag szántóföldtel kitért. **Csanádnán** 315 kat. hold lakással, prima talajú, kettőszázért. **Főváros** mellett hatvan hold hatszobás urilakkal, tulajdonostól, 12 hold **Budán** kettőszobás lakással, gondabermelési telep kezeléssel jutányosan átadó.

Eladók: Nógrádban 300 hold kastélytal, állomás mellett hosszú lejáratu törlesztésre, alacsony kamattal, 20mázasórt Ezenkívül több kisebb-nagyobb birtok és bérllet. **Ferencczy József** birtokirodája. Budapest, Múzeum-körút tiz. Birtokleírás 30.000 korona. Válaszbelég. 7185

REKORD benzín-, nyersolaj- és szivógázmotorok

3-50 lóerős nagyságban raktárról szállíthatók!
Egyszerű, modern szerkezet! Csekély üzemköltség!
Olcsó árak!
Árajánlattal szolgál!
FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR R.-T.
Budapest, Váci-ut 80.

Melegágyablakokat

vaskeretes, 100x150, raktárról jutányosan szállít
Farkas és Társa
lakatosárú- és vasszerkezeti gyára
Budapest, VI., Lehel-utca 8.
Telefon: 82-70

Szeszfőzőberendezések, pálinkafőzőüstök, likőr-, cognac- és egyéb szeszipari készülékek, vegyeszeti ipari berendezések saját vagy idegen tervrajz szerint. Alakítások, javítások, ónzások. Autogénhegesztés. 1654
Szeményei Lajos rézműves ónzó és gépműhelye
Budapest, IX., Reméte-u. 34.

Cséplőgéptulajdonosok!!

Pénzt, időt, munkát takarítanak meg a
STERN-féle dobkosár-betétléccel
680 kg. tiszta **buzaszem**
volt az eredmény, midőn egy 550 keresztből álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral el lett csépelve, betétsines géppel szakértőbizottság előtt utáncépelltetünk. Pénzt, időt és munkát takarítanak meg. Kérdezősködékre ingyen és bérmentve nyújt felvilágosítást.
BÁRDOS és BRACHFELD BUDAPEST, VI., Gyár-utca 5/F

A jövő műtrágyája
a rhenánia-foszfát
mely 25-30% ammónitrátdoldható foszforsavtartalommal bír, szemben a csupán 16-18%-os szuperfoszfáttal. A rhenánia-foszfáttal a magas foszforsavtartalom folytán kevesebb kell, tehát pénzt, munkát takarít meg, ha ezen szuperfoszfáttal egyformán oldható univerzális foszfortrágyát használ.
Természetes állati tápszer a **coriandermag-dara**, magas protein- és zsirtartalmánál fogva elsőrendű növényi alkatrészek kompozíciója. Az Amerikából importált **gyapothulladék** elsőrendű trágyázási anyag és istállótrágya kompozitálására kiválóan alkalmas.
Olcsó és jó humuszképző
fekáltrágya
előmozdítja a többtermelést.
Azonkívül kapható mindennemű műtrágya, erőtakarmány és takarmány-mész. 7201
DUKES és HERZOG
alapított 1873-ban
Budapest, V., Zoltán-utca 6.

Szab. BROWN-féle
kéménytoldók
és vasaló hevítőesővek
LAROS LAJOS
Takarékhiűzhelygyár R.-T.
BUDAPEST
Központi iroda és gyár:
VIII., Bezerédy-utca 8. sz.
Telefon: József 21-34
Városi üzlet és raktár:
IV., Váci-utca 40. szám
(Irányi-utca sarok)
Telefon: József 153-52

Lótartók!

Lószerszámot, pokrócot, nyergeket szállítunk bármilyen mennyiségben!

Igás, párja --- 1,700.000 K-tól
Parádés, párja 4,000.000 K-tól
Nyergek, drb.-ja 2,000.000 K-tól
Mindennemű árunk 1. rendű.

KOLHANYI TESTVÉREK
szijgyártók és nyergesek
Budapest, IX., Viola-utca 48. szám
Hívótelefon: József 53-09 1434

Ostornyél, ostorszija, Halbich-féle patent lözvasztók, lovaglóbotok, kutyakorbácsok stb., stb. gyártása **Unger József** Budapest, VII., Wesselényi-utca 10. Alapítva 1904.

BKF GOLYÓSCSAPÁGYAK

malomgépekhez, cséplőgépekhez.
Terveket díjtalanul kidolgoz:

BERLINI GOLYÓSCSAPÁGY-GYÁR
K. F. T. RIEBE A.
MAGYARORSZÁGI FŐKÖTELEPE:
BUDAPEST, VIII., KENDER-U. 13.
TELEFON: JÓZSEF 51-55
Nagy raktár! 1705 Kérjen árjegyzéket!

**A középirtok legalkalmasabb szántógépe az
Államgépgyári kétgéprendszerű XCT jelű gőzekekészlet**

Teljesítménye óránként 1 magyar hold. Rendkívül jutányos áron szállít:
A MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE
Budapest, V., Vilmos császár-ut 32.

„Westfalia“ tejsseparatorok

mindennemű tejjgazdasági eszközök, tej-, vaj- és sajt-készítő telepek berendezése legelőnyösebben
STANGA JÓZSEF tejjgazdasági, gépkereskedelmi és műszaki vállalatánál vásárolhatók. Iroda és raktár: Budapest, IX., Ráday-u. 26/K. Telefon: J. 25-73

**Mezőgazdák
„Zuhatag“ kutja**
(serleges rendszer)

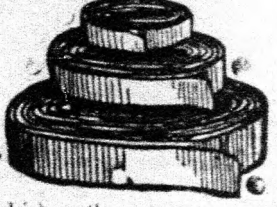
Sok ezer darab üzemben!!
Kizárólag szállítja:
Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetsége
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 29. SZÁM

Szénát és szalmát

préselve vagy lazán, teljes vagonrakományokban szállít legelősebb napi áron:
Böhm Arnold
takarmány- és terménynagykereskedő
Budapest
VII., Vörösmarty-utca 20. sz.
Telefon: József 41-81

LŐSZERSZÁM Gépszij

kiváló jó minőségű, minden méretben, varrószijak, kötőszijak, szirony stb., a mindenkor legelősebb áron.
Állati bőrt kikészít
bérmunkában vagy felesben (szőrmével is) esetleg megvesz
GÁL MIHÁLY bőrgyáros és szijgyártó
Városi Iroda és kőszőrtár: Budapest, VI., Lázár-utca 16. (Operaház mögött) 7155
Telefon Interurbán 130-57

ERDÉLYI MARK

gőz- és motoreke-alkatrészgyár és gőzeke-bérszántó vállalat
Budapest, VI., Lehel-utca 10.
Telefon: 191-17, 194-35
Sürgőnyeim: „Gőzeke“ Budapest

Vállal BÉRSZÁNTÁST

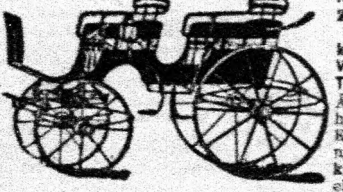
legmodernebb, tulhajtós, majdnem teljesen új gőzekkel, vállalja továbbá: gőzekkészletek, billenőek teljes gyári javítását, új tőzszekrények építését, mindennemű kazánmunkákat.

GŐZEKEALKATRÉSZEKET

szállít minden rendszerű gőzekhez raktárról, vagy készíti és javít rendelés után.
Modellek után acélöntést, szürke vagy bronzöntvényt.
Készíti bármely acélöntést, szürke vagy bronzöntvényt.
Mint a Delehsel-gyár budapesti képviselője. Állandóan raktáron tart és azonnal az állít új
gőzekesodronyköteleket
minden méretben, eredeti gyári áron. 1608

UJ RÁBA teherautók

REIMAN BUDAPEST, V., Vörösmarty-tér 3.
TELEFON: 141-08, 148-77

A tenyészállat- és gépkiallításán részt vesz

SCHILLINGER MIKSA

Zsák és ponyva kereskedés és kölesönzés
Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. sz.

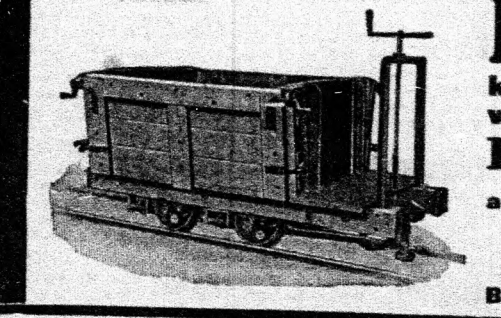
Földes Győző Mag- és Terménykereskedelmi Részvénytársaság

Budapest, V., Zrinyi-utca 14. sz.
Telefon: 141-10
Sürgőnyeim: Földesur Budapest

- ajánl:**
- Tavaszi búkkönyt | Victoria-, express- és velőborsót | Stockeraui lencsét
 - Államilag ólomzárólt lucernamagot | Fehérheremagot | Államilag ólomzárólt lóheremagot
 - Muharmagot | Eredeti német takarmányrépamagvakat | Rendszermagot
- és minden egyéb gazdasági magot

Heinrich Mette quedinburgi cukorrépa-termelő cég magyarországi vezérképviselősege

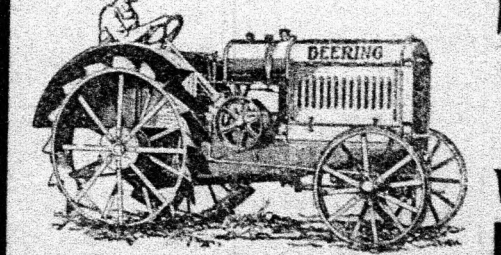
- „Orion“ rézgálieot | Raffiát | Rezhennort | Szuperfosztátot | Chilisalétromot
- a legelőnyösebb feltételek mellett szállít vagon- és kisebb tételekben
- „Danica“ Műtrágyagyár budapesti vezérképviselősege

Répa kocsik, kerekek, kerékpárok, sinek, váltók és kötőanyagok, valamint hajtányok,

a GYŐRI WAGGONYGÁR gyártmányai raktárról azonnal szállíthatók.
ANGOL-MAGYAR BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
KESKENYVÁGÁNTU VASUTOSZTÁLYA
BUDAPEST, V., Vilmos-császár-ut 32.

Az amerikai DEERING-féle petróleumüzemű TRAKTOR

valódi SACK-féle automatikus hármasékével

a mai nap létező LEGTÖKÉLETESEBB SZÁNTÓGÉP Szánt Vontat Csépel

Felvilágosítással készséggel szolgál ezen gépek magyarországi kizárólagos képviselője:
PROPPER SAMU RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. KERULET, VILMOS-CSÁSZÁR-UT 52. SZÁM